

Mimmoza

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
BİLİM, MÜHENDİSLİK VE TEKNOLOJİDE
KADIN ARAŞTIRMALARI VE UYGULAMA MERKEZİ DERGİSİ

İTÜ

Aralık 2014 Sayı: 1

Türkiye'nin ilk
Kadın
Mühendisleri

İTÜ BMT-KAUM

Araştırma

İTÜ'de ve Türkiye'de
Bilim Dünyasında
Kadın...

Etkinlik

Ulusal Havacılık
Gelişim Sürecinde
Kadınlar...

Toplumsal Projeler

Köklerine yönelenler
geleceğe uzanırlar...

Değerli Okurlar,

Kadın-erkek eşitsizliği, tarihi eski ve etkisi hayatın her alanına ulaşan bir konudur. Küresel ve güncelliğini yitirmeyen bir sorun olmakla birlikte, toplumların kültürel pratiklerinden kaynaklanan değişkenlere sahiptir. Bu değişkenler kadın-erkek eşitsizliğinin toplumsal yaşamda kendini gösterdiği yerleri, biçimleri de etkiler. Bu genel çerçevede içinde Türkiye, kadınların verdiği emekle önemli yol kateden fakat hala uzun mesafeler alması gereken ülkeler arasındadır. İlerleyebilmenin en önemli itici güçlerinden biri ise üniversitelerdir.

İTÜ, mayasında yüksek toplumsal duyarlılığın olduğu bir üniversitedir. Bunu da gerçekleştirdiği projelerle, kurum içi ve kurum dışı oluşumlarda sayısız örnek ile göstermektedir. İTÜ Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları ve Uygulama Merkezi (BMT-KAUM) de örnek ve başarılı bir yapılanmadır. Cinsiyet eşitliğine ilişkin çalışmalar yürüten, yayınlar yapan akademisyenlerimizin birikimi, birlikten gücün doğacağı bir yapıya dönüştürülerek 2009 yılında İTÜ BMT-KAUM kurulmuştur. 5 yıldır aralıksız süren faaliyetlerinde; "Bilim, mühendislik, teknoloji ve sanat dallarında kadın-erkek fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla araştırma ve incelemeler yapılmasını, bu konudaki toplumsal bilincin artırılmasını, konuyla ilgili uygulamaların izlenmesini, veri tabanı ve göstergelerin geliştirilmesini, kadın çalışmaları alanının ve kadınların toplumsal/akademik yaşama katkısının görünürliğünün artırılmasını, üniversitede konuyla ilgili bir bilgi merkezi oluşturulmasını sağlayacak yayın/belgelerin sürekli ve güncel olarak kazandırılmasını" öncelik almıştır.

İTÜ'de cinsiyet eşitliği duyarlılığının yerleşmesi, yanlış alışkanlık ve uygulamalara karşı duruş geliştirilmesi adına önemli rol üstlenmektedir. Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması yolunda İTÜ'nün sağduyusu ve rehberidir. Bu noktada, 2014'te önemli bir aşama alınarak İTÜ'de Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Kurulu, Rektörlüğümüz ve BMT-KAUM'un işbirliği ile kurulmuştur. Paralel olarak, "İTÜ Cinsel Taciz, Cinsel Saldırı ve Cinsel İstismara İlişkin Disiplin Soruşturmalarında Uygulanacak Esaslar" belirlenerek yayınlanmıştır. Bir bilgilendirme kitapçığı hazırlanmış ve BMT-KAUM eliyle üniversitemizin tamamına ulaştırılması sağlanmıştır. Bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmeyi hedeflediğimiz bu çalışmalardan geri bildirimleri de alınmaya başlanmıştır.

İTÜ BMT-KAUM, gerek üniversitemiz içindeki farklı paydaşlarla gerekse diğer üniversitelerin kadın merkezleriyle birçok çalışma yürütmektedir. Nitelikli etkinlikler ve buluşmalar sayesinde, kadın-erkek eşitsizliği gibi önemli bir sorun farklı açılardan değerlendirilmekte, çözüm üretme yolları açılmaktadır. Farklı deneyim ve bakış açılarından ortak akılda buluşmak için bir araya geldiği zeminler oluşturulmaktadır.

Her ciddi toplumsal sorun gibi zamana yayılan ve birçok katmanda dönüşüm gerektiren cinsiyet eşitsizliği konusuna karşı çalışma yürütmeyi görev sayıyoruz. İTÜ BMT-KAUM ve diğer kurum/kuruluşlardaki benzer yapıların etkin faaliyetler yürütmesini çok önemsiyor, başarılı sonuçlara ulaşmasını ve arkamıza dönüp baktığımızda aldığımız yolu net biçimde görebilmeyi diliyoruz.

Sevgi ve Saygılarımla...

Prof. Dr. Mehmet KARACA
Rektör

Merhaba,

İTÜ BMT-KAUM 2009 yılında kurulmuş olup, bu yıl beşinci yılını doldurmak üzeredir. Merkezimiz İTÜ Taşkışla Kampüsü Mimarlık Fakültesi binasında çalışmalarına başlamış ve 2013 yılında İTÜ Ayazağa kampüsünde Maden Fakültesi binasına taşınmıştır. Bununla daha fazla kişiye, özellikle gençlere ulaşabilmek hedeflenmiştir.

Bu süre zarfında, yaklaşık iki yıldır, kampüste değişik etkinlikler düzenledik. Bunların bir kısmı kadın sorunlarına yönelik olup bazıları da kadın/erkek farkındalığına dikkat çekmek amacıyla düzenlenen sanatsal ve sportif etkinliklerdi. Bu alanda çalışan veya ilgi duyan öğrencilerimizle de iletişim kurmaya başladık. Giderek daha geniş bir kitlenin ilgi odağı olduk. Bu yıl, merkezimizin girişimiyle hazırlanan "Cinsel Taciz ve Ayrımcılık Yönergesi ve Uygulama Esasları" İTÜ Senatosunca kabul edildi. Bu da, bu alanda attığımız en önemli adımlardandı.

Sonuç olarak, yaptığımız bazı etkinliklerle birlikte kadın çalışmaları alanında bazı konulara dikkat çekmek ve onları sizlerle paylaşmak istiyoruz. Bunları da merkezimiz tarafından yayımlamayı planladığımız "İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ BİLİM, MÜHENDİSLİK VE TEKNOLOJİDE KADIN ARAŞTIRMALARI VE UYGULAMA MERKEZİ DERGİSİ-MİMOZA"da paylaşmayı amaçlıyoruz. Dergimiz Aydın Doğan Vakfı tarafından desteklenen "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İçin İstanbul Teknik Üniversitesi Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları ve Uygulama Merkezi'nin (İTÜ BMT-KAUM) Desteklenmesi ve Geliştirilmesi Projesi" kapsamında hazırlanmıştır.

Siz okurlarımızın ve katkı sağlayan araştırmacılarımızın da desteğiyle dergimizi daha da geliştireceğimize inanıyoruz. İlk sayımızı sizlerin dikkatine sunuyor, yorumlarınızı ve katkılarınızı bekliyoruz.

Hepinize en içten sevgi ve saygılarımla,

Prof. Dr. Fatma ARSLAN
İTÜ BMT-KAUM Müdürü

Sevgili Okurlar,

Dergimizin elinize ulaşan ilk sayısını yayınlamanın sevinci ve coşkusu içindeyiz... Üniversitemiz bünyesinde kurulan Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları ve Uygulama Merkezi (İTÜ BMT-KAUM) beş yıldır çalışmalarını başarıyla sürdürüyor. Çok çeşitli konularda çalışma ve etkinlikleriyle gündeme gelen merkezin dergisinin çıkarılması fikrine, merkezimizin tüm çalışanları gibi ben de çok sıcak baktım ve ilk derginin editörü olma görevini severek kabul ettim.

Dergimize isim düşünürken, bu bir ağaç ismi olmalı diye düşündük. Yaşama gücünü temsil eden bir renk olduğu için sarıyı ve İtalya'da kadınlar günününün sembolü olması dolayısıyla da MIMOZA'yı seçtik.

Dergimizin ilk sayısında, hangi konuları ele alalım diyorduk ki, Soma faciasını yaşadık, 301 maden işçimizi kaybettik, hayatımız karardı... Tüm çalışmalarımız durdu, Soma ateşi ve kömür karası hayatımızı sardı. Acı ve gözyaşlarıyla dinledik haberleri... Hala kırgın ve buruk içimiz... Tam acımız küllenmeye başlamıştı ki, ardından Ermenek faciası geldi...Yeniden kırıldık, acısı sardı dört bir yanımızı...

Dergimizi bu yıl içinde yayınlama sözümüzü hatırlayarak yeniden kalktık ayağa ve çalışmaya başladık.

Bu sayımızda, ulusal havacılık sürecinde kadınların rolünü, ilk olmalarıyla ilintili, yaşadıklarını dile getiren yazılarımız var, doğrudan kendi dillerinden ve geçmişteki örneklerden. Bunun yanı sıra, İTÜ'den yetişen ilk kadın mühendisleri ve onların anısına basılan pulları konu ediyoruz. Pul demişken, sevgi ve vefa ana eksenine dayalı bir projeden okurlarımızı haberdar etmek istedik: "Köklerine yönelenler geleceğe uzanırlar...". Bunun yanı sıra, kadına uygulanan şiddetle mücadele ve eğitimin gerekliliği konusunda bir röportajımız var. İTÜ'de kurulan araştırma merkezimizin dergisinin ilk sayısı için alışılmışın dışında kapak resmi olarak kampüsümüzden bir fotoğraf seçtik.

Dergimizi beğenmeniz ümidiyle sevgilerimi sunuyorum.

İkinci sayımızda görüşme dileğiyle...

Saygılarımla...

Prof. Dr. Gülçin Özürlan Ağaçgözü
Editör

İTÜ BMT - KAUM DERGİSİ

MİMOZA

Yıl: 2014 Sayı: 1
SABİBİ ve SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
İTÜ BMT-KAUM adına
Prof. Dr. Fatma ARSLAN

EDİTÖR

Prof. Dr. Gülçin Özürlan AĞAÇGÖZGÜ

BU SAYIYA KATILAN BULUNANLAR

Prof. Dr. Fatma ARSLAN
Prof. Dr. Gülçin Özürlan AĞAÇGÖZGÜ
Sebahat Duran KARAHAN
Sema SANCAK
Candan FETVAÇI
Nilüfer Neslihan ARSLAN
Dicle Yağmur ÖZDEMİR
Yük. Müh. Murat HAZINEDAROĞLU
Pinar HAZINEDAROĞLU

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Fatma ARSLAN
Prof. Dr. Gülçin Özürlan AĞAÇGÖZGÜ
Sebahat Duran KARAHAN

ASİSTAN

Dicle Yağmur ÖZDEMİR

GÖRSEL YÖNETMEN

Prof. Dr. Gülçin Özürlan AĞAÇGÖZGÜ

ADRES

İTÜ Bilim, Mühendislik ve Teknoloji
Kadın Araştırmaları ve Uygulama Merkezi
İTÜ Maden Fakültesi A Girişi,
Açazığa Kampüsü
34469 Maslak / İSTANBUL
Telefon: (0212) 289 71 24
E-Posta: kaum@itu.edu.tr
Web: www.kaum.itu.edu.tr
Twitter: @bmtkaum
facebook: İTÜ BMT KAUM Kadın
Araştırmaları Uygulama Merkezi

İTÜ BMT-KAUM Dergisi Mimoza,
Bilim, Mühendislik ve Teknoloji
Kadın Araştırmaları ve Uygulama Merkezi'nin
bir yayıdır.

İTÜ BMT-KAUM Dergisi Mimoza'da
yayımlanan tüm yazı, fotoğraf ve işlenmiş
her hakkı saklıdır, izinsiz alıntı yapılamaz.

İTÜ BMT-KAUM Dergisi Mimoza
Aydem Doğan Vakfı'nın katkılarıyla basılmıştır.

BASIMEVİ

Şan Ofset Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti
Hamidiye Mah. Anadolu Cad. No: 50
Kağıthane - İSTANBUL
Tel : 0212 289 24 24
Fax : 0212 289 07 87
info@sanofset.com
www.sanofset.com

İÇİNDEKİLER

ARALIK 2014

05 Neden Mimoza?

06 TANITIM

İstanbul Teknik Üniversitesi Bilim,
Mühendislik ve Teknolojiye Kadın
Araştırmaları ve Uygulama Merkezi
(İTÜ BMT-KAUM)

08 ARAŞTIRMA

- İTÜ'de ve Türkiye'de Bilim Dünyasında Kadın
- Türkiye'nin İlk Kadın Mühendisleri
- Ulusal Havacılık Gelişim Sürecinde Kadınlar - Belkis Şevket Hanım
- Türkiye'de Kadın Araştırma Görevlileri Evde ve İşte Güçlüklerle Karşılaşıyor
- Geçmişten Günümüze Kadın Dergileri

16 ETKİNLİK

- Ulusal Havacılık Gelişim Sürecinde Türk Kadını Konferansı - Buket Topel, Bilge Kum
- İTÜ'de Dünya Kadınlar Günü Şenlikleri
- Türkiye Kadın Pulları Sergisi
- Fırça İzleriyle Canlanan Yaşamlar
- Üniversitede Cinsel Taciz ve Hukuksal Boyutları

30 Soma ve Ermenek Ateşi

32 TOPLUMSAL PROJELER

- Köklerine Yönelenler, Geleceğe Uzanırlar
- "Baba Beni Okula Gönder" Kız Öğrenci Yurtları Projesi
- İTÜ'de Kızlar Sahada Etkinliği

42 RÖPORTAJ

Kadına Karşı Şiddete Son! - Sema Sancak

48 DOĞA

Taşların Dünyası Sultanit-Zultanite-Türk Diasporu

51 SAĞLIK

Kadınlarda Meme Kanseri ile Mücadele

Ön Kapak Fotoğrafı:
Engin Yıldırım,
"İTÜ'de Bahar Bir Başkadır"

52 KÜLTÜR SANAT

- Çöldeki İzler
- Bir Kadının Üç Günü
- Bir Dinozorun Anıları
- Joan Miró Resim Sergisi
- İstanbul Kadın Müzesi (İKM)
- Kadın Eserleri Kütüphanesi
- Yeni Çıkan Kitaplar

61 HABER

- IEEE Öğrenci Kolu -Women in Engineering Komitesi
- Ulusal Üniversite Kadın Araştırmaları Merkezleri Kongresi

64 Bulmaca

NEDEN MİMOZA?

Dergimize isim ararken, bu bir ağaç ismi olmalı diye düşündük. Mimoza ağacının İtalya'da 8 Mart Dünya Kadınlar Günü sembolü olması nedeniyle ilk aklımıza gelen ağaçlardan biri oldu. Şöyle bir araştırdığımızda, İtalya'da kadınlar gününde erkeklerin eşlerine, sevgililerine, kadın arkadaşlarına mimoza çiçeği hediye ettiklerini gördük.

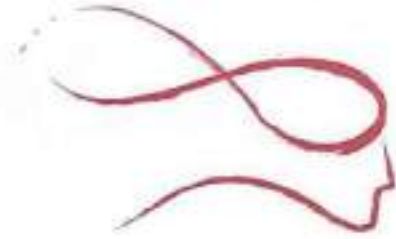
Yaşama gücünü temsil eden parlak sarı renge sahip mimoza ağacının, bitki biliminde gümüşü akasya olarak tanınan, latincesi "Acacia dealbata" olarak geçen baklagiller familyasından ve boyu 15 metreye kadar uzayan bir ağaç olduğunu görüyoruz.

Mimoza ağacının uçuşan minik çiçekleri arasında kırılmaya dayanan güçlü dallarının kadınları sembolize ettiği düşünülüyor. Üflendiğinde nasıl uçtuğunu anlayamayacağımız kadar kırılganlar, ama aynı zamanda, dalından koparmaya çalıştığımızda söküp alamayacağımız kadar güçlüler!...

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

BİLİM, MÜHENDİSLİK VE TEKNOLOJİDE KADIN ARAŞTIRMALARI VE UYGULAMA MERKEZİ (İTÜ BMT-KAUM)

İTÜ BMT-KAUM, bilim, mühendislik, teknoloji ve sanat dallarında kadın-erkek fırsat eşitliğini sağlama amacıyla araştırmalar yapılmasını, bu konudaki toplumsal bilincin artırılmasını, konuyla ilgili uygulamaların izlenmesini, veri tabanı ve göstergelerin geliştirilmesini, kadın çalışmaları alanının ve kadınların toplumsal/akademik yaşama katkısının artırılmasını ve üniversitede bir bilgi merkezi oluşturulmasını sağlayacak yayın/belgelerin sürekli ve güncel olarak kazandırılmasını hedeflemektedir.

Merkezin kuruluşu, kadın akademisyen varlığının giderek arttığı üniversitemizde uygulanmakta olan lisans/lisansüstü programlarda toplumsal cinsiyet duyarlılığını özümseyen kapsamlı düzenlemelere gidilmesi açısından da önem taşımaktadır. Dolayısıyla, merkez faaliyetleri, bölümlerde uygulanan programları ve araştırmaları, toplumsal cinsiyet bakış açısıyla tamamlamak ve zenginleştirmek amacıyla akademik destek sağlamayı hedeflemektedir.

Aynı amaçlar doğrultusunda açılan İTÜ Kuzey Kıbrıs BMT -KAUM eşitlikçi, adil, hakları savunan bir toplum ve dünya anlayışını benimseyen benzer faaliyet ve etkinliklerle Kıbrıs' da çalışmalar yapmaktadır.

Yönetim Kurulu

Prof. Dr. Fatma Arslan (Müdür)
Doç. Dr. İpek İlikaracan Ajas (Müdür Yrd)
Prof. Dr. Gaye Onursal Denli
Prof. Dr. Şebnem Bumaz
Doç. Dr. Lale Tükenmez Ergene

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Kadriye Bakırcı
Prof. Dr. Ayşe Erzan
Prof. Dr. Söndan Durukanoğlu Feyiz
Prof. Dr. Sıddıka Semahat Demir
Prof. Dr. Seyhan Uygur Onbasioğlu
Prof. Dr. Şemsa Özar
Prof. Dr. Yıldız Ecevit
Prof. Dr. Gülçin Özürkan Ağaçgözü
Prof. Dr. Bertil Emrah Oder
Doç. Dr. Mehtap Hisarcıklılar
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Akalın
Pınar Hazinedaroğlu
Şeyda Çağlayan
Sevgi Karaca
Gözde Çeker

Asistan

Sebahat Duran Karahan

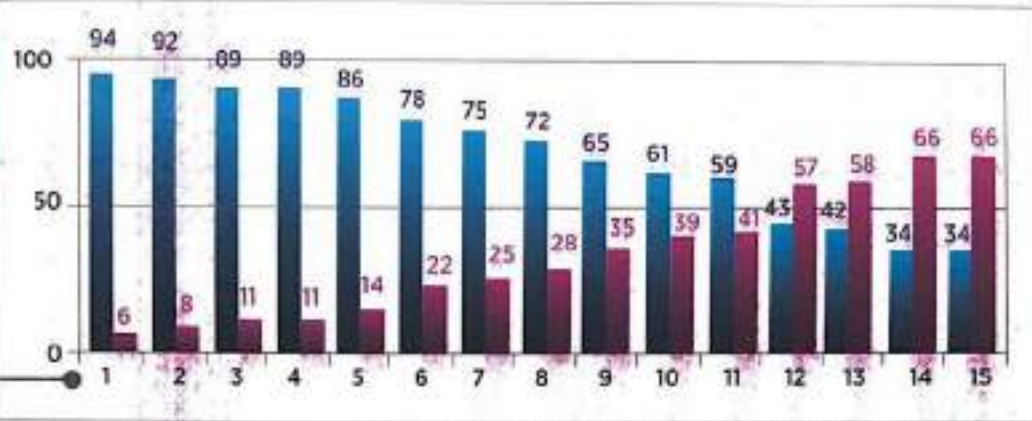
İTÜ'DE ve TÜRKİYE'DE BİLİM DÜNYASINDA KADIN

→ Prof. Dr. Fatma ARSLAN
İTÜ BMT-KAUM Müdürü

Bu çalışmada, İTÜ'de kadın/erkek dağılımları öğrenci, akademisyen ve idari kadrolarda olmak üzere üç bölüm halinde sunulmuştur. İTÜ'de, kadın ve erkek öğrenci oranları incelendiğinde; kadın oranı en yüksek fakülteler Tekstil ve Mimarlık olup, Denizcilik ve Gemi İnşaatı Fakülte'leri de en düşük kadın oranına sahiptir. İTÜ'de toplamda kadın öğrenci oranı % 36 olup bu oran cinsiyet eşitliği açısından oldukça iyi bir sayıdır.

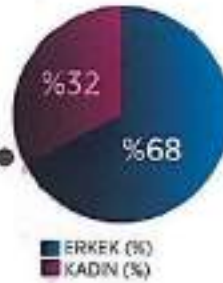
İTÜ'de toplamda kadın öğrenci oranı %36 olup bu oran cinsiyet eşitliği açısından oldukça iyi bir sayıdır.

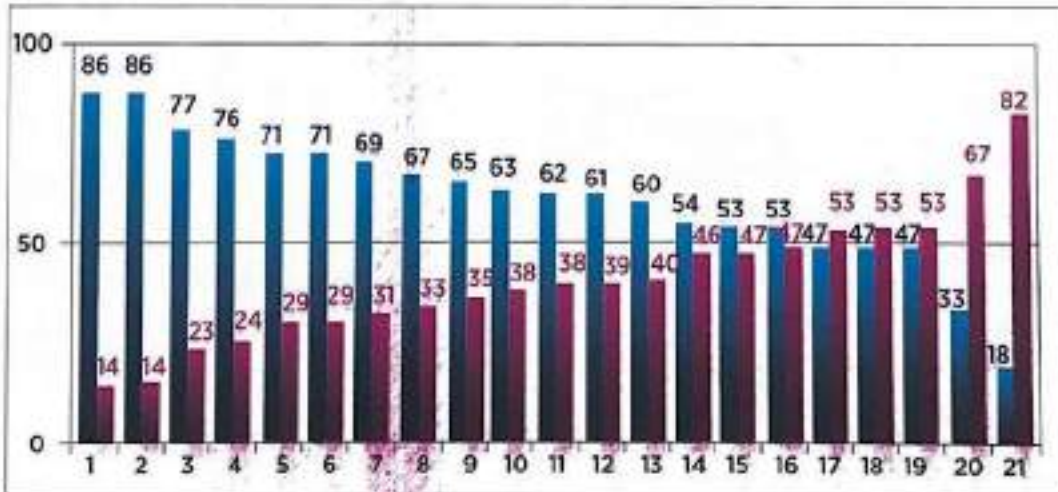
2012-2013 İTÜ fakülteler bazında kadın erkek öğrenci dağılımı

1. GEMİ İ. ve D.B. F.
2. DENİZCİLİK F.
3. E-ELKTRO. F.
4. MAKİNE F.
5. BİLG. ve BİL. F.
6. İNŞAAT F.
7. UÇAK-UZAY F.
8. MADEN F.
9. T.M.D.KONŞV.
10. UOLP
11. İŞLETME F.
12. KİMYA-M. F.
13. FEN-ED. F.
14. MİMARLIK F.

2012-2013 toplam kadın ve erkek öğrenci oranı (lisans)

Kadın öğretim üyesi oranı en yüksek fakülteler Mimarlık ve Tekstil olup Makina Fakültesi son sırada yer almaktadır.

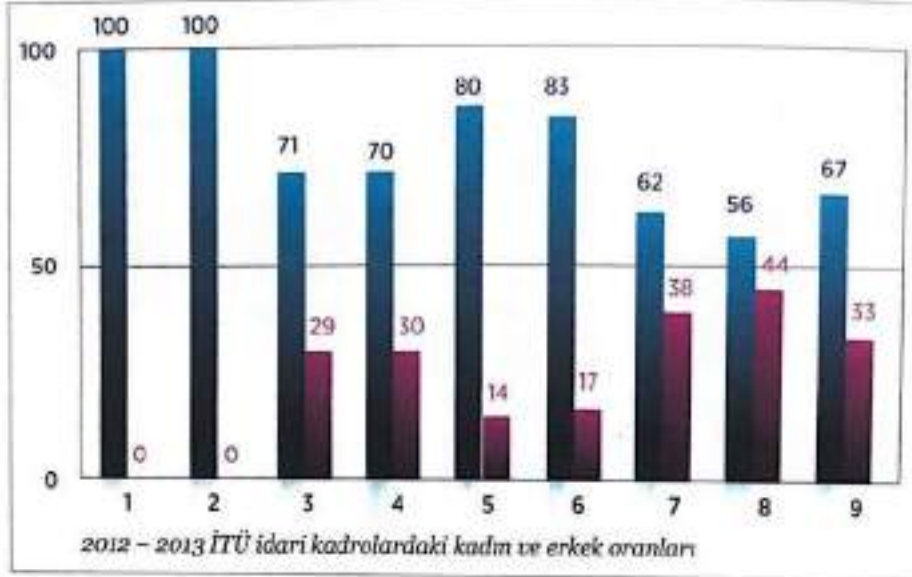

2012 - 2013 İTÜ bünyesindeki kadın ve erkek akademik personel oranı

2012-2013 toplam kadın ve erkek akademik personel oranı

1. E-ELKTRO. FAK.
2. FEN-ED. FAK.
3. G.İ. VE D.B.FK.
4. İNŞAAT FAK.
5. İŞLETME FAK.
6. KİMYA-M. FAK.
7. MADEN FAK.
8. MAKİNE FAK.
9. MİMARLIK FAK.
10. UÇAK-UZAY FAK.
11. DENİZCI FAK.
12. TEKSTİL FAK.
13. BİLG.BİLİŞ. FAK.
14. FEN BİLİŞT.
15. ENERJİ ENST.
16. SOS.BİL. ENST.
17. AVR.Y.BENST.
18. BİLİŞİM ENST.
19. DEPREM ENST.
20. HYO
21. T.M.D.KONŞV.

Günümüzde politikada, savunma-güvenlik sektöründe ve ekonominin karar organlarında çok az sayıda kadın yer almaktadır.

Kadının toplum içerisindeki yeri ve önemi çok büyüktür. Kadınlar sağlıklı, huzurlu, bilgili ve eğitilmiş gençlerin yetiştirilmesinde en önemli kişilerdir. "Kadınlar gerçekten olması gereken yerde midir?" sorusunu cevaplamak için önce "Kadınlar nerededir?" diye bakmak gerekir. Türkiye'de eğitim gören her 100 kadından maalesef sadece ikisi yüksek öğrenim görmektedir.

Akademi dünyasındaki kadınlar, bu yüzdelerdeki kadınların bir kısmını oluşturmaktadır. Bunun dışındaki kadınların durumu malumdur. Türkiye'de, her ne kadar yasalar önünde kadın erkek eşitliği söz konusu olsa da, bunun böyle olmadığını her gün okuduğumuz haberlerden bile görebiliyoruz. Günümüzde politikada, savunma-güvenlik sektöründe ve ekonominin karar organlarında çok az sayıda kadın yer almaktadır. Ev-iş dengeleri kadını öncelikle iş hayatından ev odaklı bir yaşama doğru çekmekte; bu durum da çalışan kadınlar için yönetim pozisyonlarına yükselmeye engel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye'de ücretli çalışan kadınların en fazla istihdam edildiği sektörlerin başında büro ve müşteri hizmetleri gelirken, kanun yapımcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler arasında kadın istihdamının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Buna karşılık kadınlar uzmanlık gerektiren mesleklerde önemli oranda yer almaktadır. Kadın öğretim elemanı oranı % 42.6, toplam profesörler içinde kadınların oranı % 27.8 olarak gerçekleşirken, 12 üniversitede kadın rektör (108 Devlet + 67 Vakıf = 175 Üniversite), Dışişleri Bakanlığında ise 16 kadın büyükelçi görev yapmaktadır. Mimarların % 38'i, avukatların % 37'si ve bankacıların % 50.2'si kadındır.

Türkiye Cumhuriyeti'nde bilim dünyasında kadınların var olmalarına karşı çıkmamış ve devletçe de desteklenmiştir. Kadınların yüksek öğrenim görmesi, meslek sahibi olması, kamu alanına açılması ve bunu özellikle toplumda prestiji yüksek kabul edilen dallarda gerçekleştirmeleri daima önemsenmiştir.

Bu yaklaşımın sonucu olarak, kadınlar ülkemizde, batı dünyasında pek çok ülkenin aksine üniversitelere ve bilim dünyasına girebilmek, toplumsal değerlerce "erkeğe daha uygun" diye tanımlanan temel bilim, mühendislik gibi alanlarda varolabilmek için ciddi mücadeleler vermek zorunda kalmamışlardır. Tam tersine, kadınların üniversite yapıları içinde öğrenci ve öğretim elemanı olarak artan sayılarda yer almaları teşvik edilmiştir.

Bugün, üniversitemizde kadın akademisyen oranı % 45,5, profesör kadınların oranı % 35 olup, genç akademisyenlere doğru gidildikçe bu oran artmaktadır. İTÜ'de yönetim kademesinde şu anda 5 kadın dekan ile bu oran % 38,5'tir. Bu değerler Avrupa standartlarının üzerindedir. Ancak aynı dağılımı tüm üniversitelerimizde görmek mümkün değildir.

Genel olarak, kadın akademisyen sayısının hızla artmakta olduğu, fakat buna karşın akademinin üst düzey yönetim kadrolarında yeterince görev almadıkları görülmektedir. Kadın akademisyenlerin akademi çatısı altında cam tavan ile karşılaşması; bu olgunun kariyer ve tükenmişlik düzeyi üstündeki etkileri oldukça önemlidir.

Bugün kadınların bilim dünyası içindeki durumu değerlendirildiğinde; zaman içinde artan bazı olumsuzlukların Türkiye'de durumu etkilediği görülmektedir. Diğer bir deyişle, kadınların daha "kadınca" diye düşünülen alanlara toplanmaları, üniversitelerde alt düzey ve ölü kapalı, destek personeli nitelikli konumlarda bulunmaları, buna karşın karar verici idari yetki kullanan pozisyonlarda sayılarından çok daha az bir oranda temsil edilmeleri bilim kurumları açısından üzerinde durulması gereken olumsuz gerçeklerdir.

Yeni oluşan bilim kurumlarında kadınların konumuna özellikle dikkat etmek gereği vardır, maalesef oralarda İTÜ'dekine benzer bir durum söz konusu değildir. Ancak, zaman içinde ortaya çıkan tüm eksikliklere ve gelişen çeşitli olumsuz sapmalara karşın, Türkiye'de kadınların bilim dünyasında varlığı özünde sorgulanamayacak sağlam bir alt yapıya oturmuştur. Nitekim son yıllarda bu konudan güç alan bilim kadınları ülkemizde yalnızca kadınların toplumdaki yerini eleştirel olarak inceleyip değerlendiren çalışmalara yoğunluk vermekle kalmamışlar, kadın çalışmaları ve toplumsal cinsiyet çalışmaları gibi yeni yaklaşımları üniversitelerimiz bünyesinde kurumsallaştırmayı başarmışlar ve çeşitli forumlar, birimler, anabilim dalları, merkezler kurmuşlardır.

Kadınların bulunduğu her kurumda yönetim kademelerini zorlaması ve yönetimin her alanında kendisini ifade edebilecek zeminleri yaratması, kendini özgürleştirilmesi açısından atılacak temel adımlarındandır. Erkek egemen toplumlarda kadın liderler başarmak için çok çalışmalıdırlar.

Kadınlar, kadını özel kılan her şeyi kullanmalı ve kadın olmanın

avantajlarını göstermelidir. Kadınlar dünyayı değiştiren, "supple power" (uyumlu, kıvrak güç) olarak nitelendirilebilirler; karşılaştıkları problemleri gözlemlerken, problemler üzerinde düşünürken, onları çözerken, kadına has özelliklerini kullanmalıdırlar.

Kadın liderler mükemmeliyete ve detaylara daha fazla dikkat etmeli, insanlara daha nazik yaklaşmalı, bireylerin öz değerlerini görebilmeli ve kariyerlerine odaklanmalıdırlar.

Her ne kadar, ülkemizde kız çocuklarının eğitimlerinin artırılmasına yönelik projeler olsa da, henüz yeterli değildir. Kadın liderlerin sayısını arttırmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Bunun sonucu olarak da eğitim, sosyal ve akademik alanlarda etkin rol alan kadın sayısı artacaktır.

Biz kadın akademisyenler, başımızın üstünde "cam tavan" olduğu algısını yıkmalıyız. Bu, paylaşmamız ve hedeflememiz gereken bir olgudur.

Yolumuzdan sapmadan, zorluklara karşı dimdik duralım; çünkü dünya içinde kadınlar olduğu için çok güzel... ■

ALTAN EDİGE

Türkiye'nin İlk Kadın Yüksek Makine Mühendisi

15 Aralık 1927 İstanbul Beşiktaş doğumludur. Tekirdağ Mimar Sinan İlkokulu'ndan sonra, Ortaokulu Isparta'da tamamlamıştır. İki senelik Alman Lisesi öğreniminden sonra Beyoğlu Kız Lisesi'ne geçmiştir. 1947-1948 öğretim yılında Teknik Üniversite'nin Makine Fakültesi'ne 2122 numara ile kaydını yaptırır. Stajını Haliç Tersanesi'nde tamamlayarak Makina Fakültesi'nden mezun olur. Artık o Türkiye'de "Yüksek Makina Mühendisi" ünvanını alan ilk kadın mühendistir. Mezuniyet sonrası, dönemin en köklü halı fabrikalarından Kula Mensucat Fabrikası'nda çalışmaya başlar ve orada kendisi gibi bir mühendis olan Wilhelm Bosselmann ile tanışarak 1956 yılında evlenir. Daha sonra Almanya'ya yerleşen Altan Edige 1977 yılında hayata gözlerini yumar.

SABIHA RIFAT GÜRAYMAN

Türkiye'nin İlk Kadın Yüksek İnşaat Mühendisi

Hayatında birçok illere imza atan Sabiha Hanım, 1910 yılı Manastır doğumludur. Önce Nişantaşı Kız Ortaokulu'nu bitirir, ardından İstanbul Kız Lisesi'ne kaydını yaptırır. Ancak Atatürk'ün emriyle Mühendis Mektebi'ne kız öğrenci alımı gündeme geldiğinde Gümlüşuyu'ndaki okula başvurur ve arkadaşı Melek Ertuğ ile birlikte 350 erkek öğrenci arasında iki kız öğrenciden biri olarak yer alır. Kendisi, 6 yıllık bu mektebe, ortaokul mezunu olarak giren tek kadındır. Arkadaşı Melek ise lise mezunudur. Zaten o sene okula son kez ortaokul mezunları alınmıştır. 1953'te İTÜ'den ilk kadın Yüksek İnşaat Mühendisi olarak mezun olur ve Ankara'daki Nafia Müdürlüğü'ne tayin olur. Ankara-Beypazarı karayolunun 86. kilometresine yapılan ve daha sonra Sabiha Hanım'dan dolayı, "Kız Köprüsü" olarak anılacak olan köprüünün inşaatında aktif olarak görev alır. Daha sonraları İTÜ'den sınıf arkadaşı Remzi Gürayman ile evlenir. 4 Ocak 2003 tarihinde 93 yaşında aramızdan ayrılmıştır.

TÜRKİYE'NİN İLK KADIN MÜHENDİSLERİ

Kaynak: İstanbul Teknik Üniversitesi ve Mühendislik Tarihimiz, 2012, Editör: Mehmet Karacao, Yazarlar: Mustafa Kaşar, Tuncay Zorlu, Burak Barutçu, Atilla Bir, C. Ozan Ceyhan, Aras Neftçi, Mavi Ofset Basın Yayın Sanayi, İstanbul.

Sabiha Rifat Gürayman, projesi Ord. Prof. Emin Onat ve Prof. Orhan Arda tarafından çizilen Anıtkabir'in inşaatında on yıl kadar Baş Kontrolör olarak görev alır. Anıtkabir'i ziyareti sırasında inşaatın başında bir kadın mühendis gören Yunanistan Başbakan'ı Venizelos, Sabiha Rifat'ı tebrik ederek ülkesinde ondan övgüyle söz etmiştir.

ULUSAL HAVACILIK GELİŞİM SÜRECİNDE KADINLAR

Geçtiğimiz yıl, Müdâfaa-i Hukûk-u Nisvân Cemiyeti (Kadınların Haklarını Savunma Derneği) üyesi ve "Kadınlar Dünyası" adlı derginin editörü, öğretmen Belkis Şevket'in uçakla uçuşunun 100'ncü yıldönümü dolayısıyla, 2013 yılının son günlerinde 'Ulusal Havacılık Gelişim Sürecinde Türk Kadını' Konferansı İTÜ'de düzenlendi.

BELKIS ŞEVKET HANIM

Türk kadınlarının İstanbul gibi medenî bir şehirde dahi kafes arkasından, çarşaf içinden, peçe altından sınırlanmadığı bir devirde, bilgin ve aydın bazı kadınlarımız 2. Meşrûtiyetin ilanından sonra İstanbul'da, Müdâfaa-i Hukûk-u Nisvân Cemiyeti (Kadınların Haklarını Savunma Derneği) kurmuşlar ve bir de "Kadınlar Dünyası" adında bir dergi yayımlamaya başlamışlardı.

Bu dernek üyeleri bir taraftan kadın-erkek eşitliği noktasında çaba gösterirken diğer taraftan da batı medeniyetinin kadınları gibi bir konumlarının olması için uğraş veriyorlardı. Hava-cılığın henüz başlangıç çağında bulunduğu bu dönemde batıda sportif amaçlı kadın pilotlar yetiştirilmekte, hatta uçuş yarışlarına bile katılmaktay-

dılar. Bu olayları izleyen Türk Kadınlar Derneği, kendilerini göklerde de tanıtma hevesine kapıldılar.

Uçuş gününe kadar geçen sürede Belkis Şevket'in duygularının bir kısmını kendi ağzından aktaralım:

"... sabırsızlıkla pazar gününü bekliyor ve daima odamdaki barometreye bakıyordum. Of... barometre düşüyordu. Evet, birkaç saat sonra şiddetli lodosla yağmur yağıyordu. Artık hüznümü sormayınız... Pazar günü aralıklı olarak yağmur yağdı. Fakat barometre yükseliyordu. ... Geceleyin sık sık yataktan kalkıp pencereden dışarıya baktım dersem, sakın gülmeyiniz. Sabah ezanı okunurken kalktım. Biraz sonra tatlı ve ılık bir sonbahar gününü müjdeleyen güneşin ışıkları odanın pencerelerini yaladıyordu. Oh, ne kadar güzel bir gün, tam anlamıyla bir uçuş havası..."

Belkis Şevket Hanım, 1 Aralık 1913 Pazartesi günü Saat 11.00'de dernek başkanı ve üyelerle birlikte otomobille Yeşilköy'e hareket etti. Bu uçuşla dernek yalnızca Türk kadınının propagandasını yapmakla yetinmeyip aynı zamanda orduya bir uçak hediye edebilmek için para yardımı sağlayabilme amacını da düşünmüştü. Bu amaçla bir sepet dolusu kart bastırılmıştı.

Müdâfaa-i Hukûk-u Nisvân Cemiyeti erkânından bazıları

Belkas Şevket Hanım, birlikte geldiği babasının elini öptükten sonra sepetle birlikte tayyareye bindi. Birkaç kelimelik kısa bir

nutuk çektikten sonra "Osmanlı" adını taşıyan tayyarenin motoru çalıştı. Üsteğmen Fethi Bey'in idare ettiği bu tayyare, saat 15.14'te yerden kesilerek 200 metre irtifadan İstanbul-Şişli-Hürriyet Abidesi-Üsküdar-Kadıköy güzergâhını takip etti ve sepetteki yardım isteği kartları atıldı. Ne yazık ki bu gayret arzu edilen meyveyi verememiş, üç hafta sürebilen bağış kampanyasında ancak 2622 kuruş toplanabilmişti. Halbuki

o tarihlerde bir tayyarenin fiyatı 1000 Lira civarındaydı. Belkas Şevket Hanımın bu uçuşu Avrupa basınında da takdirle karşılanmıştır. Safraköy'de bu uçuşu izleyen "Berliner Tageblatt" gazetesi muhabirinin izlenimleri "üzerinde dikkatle durulması gereken cesurea bir jest" ifadeleriyle haber yapılmıştır. ■

(Bu yazı ve fotoğraflar Hava Kurultusu'nun resmî sitesinden alınmıştır)

'Ulusal Havacılık Gelişim Sürecinde Türk Kadını' Konferansı

ITÜ Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları ve Uygulamaları Merkezi (İTÜ BMT-KAUM) ile İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi'nin ortaklaşa gerçekleştirdiği 'Ulusal Havacılık Gelişim Sürecinde Türk Kadını' konferansında yapılan konuşmalardan bazılarını dergimizin içeriğine uygun ve önemli bulduğumuz için izleyen sayfalarda ilginize sunuyoruz.

Bu toplantıda, Maden Fakültesi Dekanı ve BMT-KAUM Müdürü Prof. Dr. Fatma Atsın, UUBF Dekanı Prof. Dr. Metin Orhan Kaya ve Uçak Mühendisi Can Erel'in açılış konuşmalarının ardından, havacılıkta ilkleri oluşturan HÜRKUŞ Ürün Müdürü Aylin Ararat, Zorlu O&M Genel Müdür Yardımcısı Gülten Yılmaz ve TEI, NDT ve Özel Proses Kalite Müdürü Buket Topel deneyimlerini paylaştı. Bunun yanı sıra, Sun Express Havayolu firmasından 8

kadın kaptan pilotun katıldığı konferansta, ilk kadın ticari havayolu pilotu Alev Hottin ve ilk kadın F-16 Pilotu Berna Şen Özmen hayatlarından kesitler aktardı.

Türk Havacılık Tarihinin en önemli isimlerinden Vecihi Hürkuş'un kızı Gönül Hürkuş, Nuri Demirağ'ın torunu Bilge Kum ve Uçak Yüksek Mühendisi Necmüzzafer Orbay'ın konuşmalarıyla renk kattığı konferans toplu fotoğraf çekimi ile sona erdi.

BUKET TOPEL

TEI Tusaş Motor Sanayi A.Ş., NDT ve Özel Proses Kalite Müdürü

1990 yılında Anadolu Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümünden mezun olduktan sonra yüksek lisansımı Osmangazi Üniversitesinde tamamladım. 1991'de Eskişehir 1. Hava İkmal Bakım Merkezinde Motor Aviyonik Mühendisi olarak çalışmaya başladım. F16 uçaklarının motoru F110 motorlarının üretiminin Eskişehir TEI, Tusaş Motor Sanayi tesislerinde devam ettiği ve bakım kabiliyetinin 1.HİBM'de kazanılmaya çalışıldığı yıllardı. Benim görevim F110 motoru başta olmak üzere Hava Kuvvetleri envanterinde bulunan bütün uçak motoru elektrik-elektronik aksesuarlarının ve donanımlarının bakım, onarım ve test kabiliyetlerinin kazanılmasını sağlamaktı.

Üniversiteden yeni mezun olmuş bir mühendis için, döneminin son teknolojisi test sistemleri ile çalışmak ve Türkiye'nin en gelişmiş savaş uçağına ve onun güç ünitesi motoruna hizmet etmek

bulunmaz bir fırsattı. Hem teknik anlamda hem de proje yönetimi anlamında çok şey öğrendim. Sonraki yıllarda uçak ve motor bakım alanında birçok projede yer aldım. Yurtiçinde ve dışıda birçok eğitime katıldım. Hava Kuvvetlerinde teknik yönetim sorumlusu olduğumuz sistemlerin problemlerini çözmek ve verimliliğini artırmak için yürütülen projelerde yer aldım.

1998 yılında 1.HİBM'den ayrılarak TEI, Tusaş Motor Sanayi'nde çalışmaya başladım. Motor Test Mühendisliği, Tahribatsız Muayene (NDT) Mühendisliği ve Liderliği yaptıktan sonra halen görevimi NDT ve Özel Proses Kalite Müdürü olarak sürdürmekteyim. Meslek hayatımın ilk yıllarını Havacılık sektöründe bakım/onarım (MRO) faaliyetlerinde geçirdikten sonra son 15 yılını yine havacılık sektöründe bu kez imalat alanında devam ettirmekteyim.

Özetle, 22 yıllık meslek hayatımın tamamını havacılık endüstrisinde geçirmiş biri olarak şunu söyleyebilirim; bir kez havacılık gibi çok üst düzey imalat, bakım ve kalite standartlarının uygulandığı bir alanda gerçekten yaptığımız işin önemini özümseyerek çalıştıysanız, başka bir alanda bir mühendis olarak aynı mesleki tatmini yakalamanız çok zordur. Uçak (dolaşısıyla uçak motoru), insanlığın kullanımına sunulmuş en gelişmiş

mühendislik ürünüdür. Mutlaka, herkesin kendine göre bir teknoloji birincisi vardır; ama herhalde bunu listesine koymayacak kimse yoktur. O nedenle rahatlıkla şunu söyleyebiliyorum; havacılık sektöründe mühendislik yapmak bir ayrıcalıktır ve büyük bir şanstır.

Türkiye'de bir havacılık endüstrisi varsa, bunun için emek harcamış, bu uğurda ömür tüketmiş insanların hatırlamak ve her fırsatta hatırlatmak boynumuzun borcudur. Bugün, 100 yıl önce cesaretle göstererek uçakla uçan bir Türk kadını, Belkis Şevket Hanımefendi'yi anmak ve bu vesileyle havacılıkta varlık gösteren kadınları konuşmak için bir araya geldik.

Günümüzde, son derece sıradan bir aktivite olan uçağa binmenin 100 yıl önce ne anlama geldiğini anlamamız çok zor. Dönemin koşullarını alt alta sıraladığımızda, havacılığın daha emekleme aşamasında olduğunu, henüz hiçbir ticari uçuşun başlamamış olduğunu düşündüğümüzde, bunun tam olarak neye karşılık geldiğini belki hayal edebiliyoruz; bu, en az 2012'de Felix Baumgartner'in uzaydan dünyaya atlaması kadar sıra dışı bir olay. O nedenle, bence hatırlanmayı ve üzerinde konuşulmayı hak eden tarihi bir olaydır Belkis Şevket Hanım'ın uçan ilk Türk kadını olması.

Burada, Belkis Şevket Hanım'ın uçuşundan yola çıkarak havacılık hakkında konuşuyoruz, havacılığın öneminden, havacılıkta faaliyet gösteren kadınlardan bahsediyoruz, ama ben bir de, Belkis Şevket Hanım'ın bunu neden yaptığı üzerinde durmamız gerektiğini düşünüyorum. Sonuçta, Belkis Hanım bunu havacılığa hizmet etmekten çok kadın haldarına dikkat çekmek için yapmıştır. O nedenle, özellikle bu konuda konuşmazsak bugünün eksik kalacağına inanıyorum.

Belkas Hanım bir kadın hakları savunucusu idi. Kadın Haklarını Savunma Cemiyeti'nin bir üyesi ve Kadınlar Dünyası dergisinin yazarlarından biriydi. Kadınlar Dünyası, yazarlarının ve yönetim kadrosunun tamamı kadınlardan oluşan bir dergi idi. 4 Nisan 1913'te yayın hayatına başlayan dergi, kadınların öğrenim görmeleri, istedikleri mesleklere sahip olmaları, devlet dairelerinde, demiryolu şirketlerinde, posta ya da telefon idaresi gibi işletmelerde çalışmalarının önündeki yasakların kaldırılması için yayın yapıyordu.

Derginin 165. sayısında yer alan, "Kağıt sıkıntısı nedeniyle 3000 adet basılabilecektir", duyurusu derginin okur kitlesinin büyüklüğü hakkında bir fikir vermektedir. Derginin yayın hayatına başlamasından kısa bir süre sonra aynı kadro tarafından Osmanlı Kadın Hakları Savunma Derneği kurulmuştur. Bu derneğin üç temel

talebi vardı: Dış kıyafetlerin ıslahı, işçilik hayatının iyileştirilmesi ve eğitimin yaygınlaştırılması.

İlköğretimin zorunlu hale getirilmesi, kız liselerinin yaygınlaştırılması, kızlara yüksek öğrenim hakkı verilmesi, çok eşliliğin yasaklanması, kadına boşanma hakkı verilmesi, kadınların çalışma yaşamına katılması gibi konuları programına alan dernek, kadınların seslerinin kısıldığı bir dönemde hiç küçümsemeyecek bir kadın hareketi başlatmıştır.

Onların mücadelelerinin sonucunda, İstanbul Telefon idaresinde, o zamana kadar Fransızca ve Rumca bilmedikleri gerekçesiyle işe kabul edilmeyen Müslüman kadınlar çalışmaya başlamış, tek kadın öğretmen okulu olan Darülmuallimat'a 300'ün üzerinde kız öğrenci başurma cesareti göstermiştir.

Belkas Şevket Hanım'ın uçakla uçu-

şu da bu harekete dikkat çekmek için yapılan faaliyetlerden biriydi ve çok ses getirmişti. O nedenle, havacılık ve kadın hakları mücadelesi açısından tarihi bir olaydır.

Zaman zaman, geçmişimizde bir kadın hakları mücadelesi olmadıysa, hakların bir altın tabakta olmadıysa, o nedenle de kıymetinin yeterince bilinmediği dillendirilir. Oysa, bu uğurda canları pahasına çalışan kadınların attıkları tohumların ancak cumhuriyet döneminde yeşerip meyve verebildiğini unutmamamız gerekir.

Bugün istediğimiz mesleği seçebiliyoruz, istediğimiz okullarda okuyabiliyoruz, havacılık gibi yüksek öğrenim ve bilgi gerektiren bir alanda söz söyleyebiliyoruz ve sözümüz dinleniyor. Bunun için, havacılık ve kadın hakları konusunda emeği geçen bütün yürekli kadınları şükranla anıyorum. ■

BİLGE KUM

Nuri Demirağ'ın torunu

Günümüzde, ancak 'İnovasyon' yaparak kalkınabileceğimiz gerçeği geniş kitlelerce kabul edilmekte olan bir olgu. Cumhuriyetimizin ilk yıllarındaki kalkınma hamlesinin içinde yer almış, ülkemizin sanayisinin gelişmesi için maddi, manevi varlığını gözünü kırpmadan feda etmiş olan büyük girişimci Nuri Demirağ, bu bilince daha 1930'lu yıllardan itibaren varmıştır. Ne yazık ki, zamanının çok ötesinde tasarımları ve eylemleri olan bu öncü girişiminin yaşam öyküsü genç nesiller tarafından bilinmemektedir.

Gelin, onun şaşırtıcı yaşam öyküsüne bir göz gezdirelim; Nuri Demirağ, 1886 yılında Sivas'ın Divriği kazasında Mühürdarzade Hafız Ömer Efendi'nin oğlu olarak dünyaya gelmiş, ama çok küçük yaşta babasının bir kazada vefat etmesiyle yetim kalmıştır. Divriği'de, Osmanlı Rüştiyesi'nde öğrenim sonrası bu Rüştiye'de muallim olmuştur. Daha sonra, dışarıdan İdadi okuyarak, bankacı ve maliyecisi olarak deneyim kazanıp, İstanbul Beyoğlu varidat memuru olmuştur. Bu sırada, Taksim Kışlası ile Talimhane'nin bir Fransız şirketine satışına karşı gelmiş, 1. Dünya Savaşı yıllarında İstanbul'u kasıp, kavuran yolsuzluklarla mücadele etmiştir. 1918 yılında Maliye'nin Tatavla şubesini denetlerken işgalcilerin hakaretine uğramayı kendine yediremeyecek memurluktan ayrılmaya karar vermiştir.

Nuri Demirağ'ın ticari hayata atılışı, 1919'da 56 altın sermaye ile sigara kağıdı üretimi girişimiyle başlamıştır. Ertesi yıl, Mühürdarzade Şirketi'ni kurarak dış alım satıma yönelmiştir. Mühendis Mektebini bitirerek yüksek mühendis olan kardeşi Abdurrahman Naci Bey de Tapu İdaresi'ndeki görevinden ayrılıp Mühürdarzade Şirketi'ne ortak olmuştur. İki kardeş Cumhuriyet ilan edildikten sonra müteahhithliğe başlamışlardır.

1930'ların başında yabancı bir şirkete yüksek kazanç oranıyla ihale edilen Samsun-Sivas hattı demiryolunun sözleşmesinde bir sorun çıkar ve hükümet ihaleyi iptal eder. Nuri ve Abdurrahman Naci Bey'ler ihaleye talip olur ve Samsun-Sivas demiryolunun yedi kilometrelik bölümünü, Türk işçisinin emeğiyle başarıyla tamamlarlar. Daha sonra Fevzipaşa-Diyarbakır, Afyon-Dinar, Irmak-Filyos hatlarında toplam 1.012 km. demiryolu döşer, yüzlerce tünel açır, köprü

yaparlar. Günümüze kadar gelen bu köprülerin her biri sağlamlıklarının yanında estetik özellikleriyle de ilgi çekicidir.

Çalışanlarıyla omuz omuza katıldıkları bu yolculukta, ayrıca özenli istasyon ve gar binaları da inşa ederler. Soyadı kanunu çıktığında 'Demirağ' soyadı, onlara bizzat Atatürk tarafından verilir. Demirağ kardeşler, demiryollarından başka müteahhithlik işleri de yaparlar. Ankara'da şu anda müze olarak korunan 1. Büyük Millet Meclisi binasını, çeşitli bakanlık binalarını, Bursa Merinos, İzmit SEKA, Sivas Çimento, Karabük Demir Çelik fabrikalarını, Kadıköy Hal binasını ve Eceabad-Havza Şosesini yaparlar.

Türkiye Cumhuriyeti'nin bütçesinin 212 milyon lira olduğu 1936 yılında, 11 milyon Türk Lirası servetiyle ülkenin en büyük kişisel sermayesini temsil eden Nuri Demirağ, o yıl sivil havacılığa yönelir. Ekonomik sıkıntının had safhada olduğu genç Cumhuriyet, kalkınmanın uçak sanayisinin gelişmesine bağlı olarak gerçekleşeceğine inanmakta, halktan uçak almak üzere yardım toplanmaktadır. Günün zenginleri imkanları dâhilinde bu kampanyaya katılırlar. Nuri Demirağ'a sıra geldiğinde *'Dışardan alınacak bir teknoloji hem pahalı servis ve yedek parça gerektirecek, hem de yabancılar bize eski teknolojileri satacağından kısa zamanda kullanılamaz hale gelecektir. Madem ki bir millet tayyaresiz yaşayamaz, öyleyse bu yaşama vasıtasını başkalarının lütfundan beklememeliyiz. Ben bu tayyarelerin fabrikalarını yapmaya talibim'* der.

Nuri Demirağ, yaşantısı boyunca *'Ben parayı halktan kazandım, onu halka faydalı işlerde kullanacağım'* ilkesini hep ön planda tutar. 17 Eylül 1936'da harekete geçer ve Beşiktaş'ta bugünkü Barbaros Hayrettin Paşa İskelesi'nin hemen arkasında, Deniz Müzesi olarak kullanılan alanda, o zamana göre hayli modern bir bina yaptırır. Burası 'Tayyare Etüd Atelyesi' olacaktır. Daha sonra, burası 'Uçak İmalat Fabrikası'na dönüşür. Beşiktaş'taki fabrikada 65 planör, önce Nu D 36 eğitim uçağı, sonra da Nu D 38 isimli yolcu uçakları üretilir. Nu D 38 altı kişilik, çift motorlu, gövdesi alüminyum kaplı ve gereğinde bombardıman uçağına çevrilebilen salt Türk tasarımı bir uçaktır ve günün dünya A sınıfı uçak kategorisine girer.

Böylelikle, Türkiye uçak sanayisine dünya ülkeleriyle eş zamanlı olarak girmiştir. Bu arada, Nuri Demirağ, Yeşilköy'de şu anda Atatürk Havalimanı olarak kullanılan geniş araziye satın alır ve üzerinde bir uçuş sahası yaptırır. Ayrıca, bu alanda pilot ve teknisyen yetiştirmek üzere 'Gök Okulu', 'Uçak Tamir Atölyesi' ve 'Hangar'lar yapılır. Türk Hava Kurumu, 1938'de Demirağ'a 10 okul uçağı ve 65 planör siparişi verir. Uçak ve planörlerin projelerini hazırlayan ve Nuri Demirağ'ın sağ kolu olan Mühendis Selahattin Alan, ilk uçak hazır olduğunda çok heyecanlanır ve fazla uçuş tecrübesi olmamasına karşın ilk deneme uçuşunu kendisi yapmak ister.

Eskişehir İnönü Havaalanı'ndaki törene katılmak üzere yola çıkar, fakat Eskişehir'e iniş yaparken, alanın etrafında yağmur suyu birikmesin diye kazılan hendekleri fark etmez, uçağın tekerlekleri bendeğe takılır ve uçak takla atar.

Selahattin Alan'ın hayatını kaybettiği bu kazadan sonra Nuri Demirağ'ın zor yıllarının başlangıcı olur. Türk Hava Kurumu, emniyetsiz ve şartlara uygun değil gerekçesiyle siparişi iptal eder. Nuri Demirağ, uçaklarının güvenli olduğundan emindir; fakat Türk Hava Kurumu'nu ikna edemez ve olay yargıya yansır. Bağımsız kişiler olumlu rapor verdiyse de; mahkemenin atadığı bilirkişi heyeti olumsuz rapor verir ve dava Nuri Demirağ aleyhine sonuçlanır. Türk Hava Kurumu da Türk uçakları yerine Fransa'da hizmet dışı bırakılan Henrio uçaklarını satın alır ki, bunlar kısa bir süre sonra hurdaya çıkar.

Nuri Demirağ Gök Okulu, pilot yetiştirmeye devam eder, binlerce saat uçuşa rağmen hiç kaza olmaz. Bu da, Nuri Demirağ'ın iddiasında haklı olduğunu gösterir. 2. Dünya Savaşı esnasında, Avrupa ülkelerinden Nuri Demirağ'ın uçaklarına talep gelir; fakat o sıradaki hükümet bir kararname çıkararak uçakların satışına engel olur. Atatürk tarafından desteklenmiş olan Nuri Demirağ, onun vefatından sonraki hükümetlerden ne yazık ki aynı ilgiyi göremez. 1950'lerde uçak pisti, fabrika ve etüd merkezinin bulunduğu alan yok pahasına istimlak edilir. Nuri Demirağ'ın vefatından sonra uçaklar hurdaya gider. Halbuki, bu özverili girişim engellenmeseydi, dış ülkelere uçak alımı için ödenen paraların bir kısmı ülkemizde kalacaktı ve belki bugün Türkiye kendi yoleu uçağını üretiyor olacaktı.

Ülkesinin kalkınmasını daima kendi menfaatlerinin önünde tutan Nuri Demirağ'ın günümüzün tabiriyle 'yenileşim' fikirleri sadece bunlardan ibaret değildir. Onun tarafından ortaya atılan pek çok fikir, ancak ilk düşünüldüğünden yıllar geçtikten sonra hayat bulmuştur. Bunları şöyle özetleyebiliriz:

Nuri Demirağ İstanbul Teknik Üniversitesi bünyesinde uçak mühendisliği bölümünün açılmasına öncülük etmiştir. Türkiye'nin ilk yerli paraşüt üretimini gerçekleştirmiştir. 1931 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nden uzmanlar getirtip, dört yıl süren çalışmalar sonunda Asya'yı Avrupa'ya bağlayacak, üstünde demiryolu da olan Boğaz Köprüsü'nün projesini yaptırmıştır. Nuri Demirağ, köprüyü kendi imkanlarıyla inşa edecektir ve birkaç yıl sonra devlete devredecektir. Çok daha sonra hayatımıza giren, 'Yap, İşlet, Devret' formülünü o, yıllar önceden düşünmüştür. Salih Bozok, projeyi Atatürk'e götürür. Atatürk'ün çok beğenmesine karşın hükümet projeyi reddeder. 1933 yılında, memleketi olan Divriği'ye enerji sağlama projeleri yaparken, yıllar sonra ancak 1966 yılında ele alınan Keban Barajı projesini de ilk dile getiren kişi olmuştur.

Ülkenin yeraltı kaynaklarını, maden ve petrolünün kullanımını için planlar hazırlamış, 'Maden ve Sanayi Kentleri' tasarlamıştır. Divriği' de günün en ileri ortaokulunu yaptıırıp, orada okuyan gençlere büyük imkanlar tanımış ve pek çoğunun yüksek tahsil

yapması için destek sağlamıştır. Yine Divriği'de yapmayı planladığı 'Gök Üniversitesi', 100.000 kişilik 'Sanayi Kenti', 'Örnek Köy' projeleri ne yazık ki devrin hükümetleri tarafından destek verilmediğinden kağıt üzerinde kalmıştır.

1948 yılında ilk özel radyo istasyonunu kurmak istediysede, bu konuda da yasal engellemelere takılmıştır. Nuri Demirağ, 8 Temmuz 1945'de siyasete atılarak, çok partili döneme geçişin ilk partisi olan 'Milli Kalkınma Partisi'ni kurmuş, ancak 1946 seçimlerinde

başarı gösterememiştir. Ödün vermeyen yapısı itibariyle siyasete uygun bir kişiliği yoktur. Fakat 1954 seçimlerinde Demokrat Parti listesinden bağımsız Sivas milletvekili olmuştur. 1957 yılında meclis kürsüsünden, meclisteki kötü gidişi ağır bir dille eleştiren tarihi bir konuşma yapmış ve çalışanlar arasındaki ücret adaletsizliğinin ve uçurumunun kapatılmasını isteyen yasa teklifini sunmuştur.

Nuri Demirağ'ın çok gelişmiş bir sosyal sorumluluk bilinci vardır. 1939 yılında Erzincan'da meydana gelen deprem felaketi sırasında tüm imkanlarını seferber edip, bölgeye ilk ulaşan yardım ekibi olmuş ve depremde evini yitirenlere prefabrike konutlar yapmıştır. Yıldız Sarayı önündeki tarihi çeşmeyi restore ettirip, sonra bunu gelenek haline getirerek 43 çeşme yaptırmıştır. Türkiye'de kapitalizmin en ileri temsilcisi olarak görünmesine rağmen, hoşgörüsü, sosyalist söylemleri olan Nazım Hikmet'e Cihangir'deki evlerinden birinin tahsis edilmesine olanak sağlamıştır. Nuri Demirağ'ın sanata ve sanatçıya saygısı büyüktür. Tevfik Rıza, Neyzen Tevfik, onun uzun süreli felsefe sohbetlerinin baş konuklarıdır ve onun yardımlarından faydalanmışlardır.

Nuri Demirağ, 1957 yılında bayrağı yarınn gençlerine devrederek yaşama veda etmiştir. *'Devletin kurtuluş ve yükselişi, ancak varlığına dayanarak milletin gizli hazinelerini verimli hale getirmesini bilen, şahsi menfaatini milletin menfaatıyla uyuşturmasını bilen, ruhu idealist, beyni idealist şahsiyetlerde aranmalıdır'* söyleminde, iş ahlakını önde tutan gerçek girişimcilerin ülkenin kalkınmasındaki önemini vurgulamıştır. ■

mart

dünya kadınlar günü

itü etkinlikleri

7 Mart 2014 Cuma / 13.30 - 16.30
Süleyman Demirel Kültür Merkezi
İTÜ Ayazağa Kampüsü

*Kadınız
Farkındayız*

Sergi

Ayşen TAŞTEKİN DODA / Resim Sergisi
İTT / "Kadın Pulları Sergisi ve Özel Gün Demgesi"

Söyleşi: "Kadınlarda Meme Kanseri ile Mücadele"

Prof. Dr. Çihan URAS
Prof. Dr. İbrahim AKDUMAN

Konuşma: "Kadın Teması Konuşma"

Prof. Dr. Fatma ARSLAN (İTÜ BMT - KALM Müdürü)

Konser:

Demir & Bora
Hani CANERÖĞLÜ

Cupcake Atölyesi:

İstanbul Profesyonel Ağaçlar Demeliği & Çiğ Büfe
(Tüm konularını katılımlarına açılır)

Kokteyl

İTÜ BKSS

www.itu.edu.tr | <https://twitter.com/itukss> | <https://www.facebook.com/itu.bkss>

İTÜ BKSS - Bilim, Kültür, Sanat ve Spor Etkinlikleri Komisyonu

İTÜ

Başta İTÜ'nün değerli kadınları olmak üzere tüm kadınların Dünya Kadınlar Gününü kutluyorum.

Birçok coğrafyanın ne yazık ki ortak derdi olan erkek egemen bakışın getirdiği toplumsal cinsiyet sorunu, yıl 2014 olsa da kadınların yaşam hakları, kişilik haklarını, sosyal haklarını elinden almaya devam ediyor. Bu kadar köklü ve her yerde kendini hissettiren sorunların tek çözümü ise bilinç düzeyinin yükseltilmesinden geçiyor. Küçük büyük, kadın erkek herkese bu bilincin kazandırılması ya da güçlendirilmesi için ise sorumluluk hepimizin. Ailede, okulda, üniversitede, işyerinde, hayatın olduğu her yerde, doğrudan ya da dolaylı yapılan kadın aşağılamasının ve hak kayıplarının yok edilmesi, her birimiz için vazgeçilmez görevdir. Bunun yanı sıra kadınları sadece mağdur olarak yansıtmamanın, onları aciz varlıklar olarak tanıtmamanın, yalnızca yaşadıkları sorunlarla konuşulmalarının yanlışlığı anlatılmalıdır. Kadınların başansını ve gücünü görmezden gelmek, onlara yapılan en büyük haksızlıktır.

Tarih yeni yollar açan sayısız kadının adıyla dolu. Hayatından vazgeçmeyi göze alan bilim aşkı ve cesaretiyle Marie Curie'yi, öğrencilerine adanmış hayatıyla Refet Angın'ı, sanat dünyasında açtığı yol ile Afife Jale'yi, spordaki yenilikçi adımıyla Lale Orta'yi, dünyaya çağlar öncesinin hafızasını armağan eden çalışkanlığıyla Muazzez İlmiye Çığ'ı ve adlarını saymakla bitiremeyeceğimiz çığır açan nice kadını saygıyla selamlıyorum. Ülkemizin ilk kadın mühendisleri Sabiha Rifat Gürayman ve Altan Edige'yi rahmetle anıyor, İTÜ'lü olmalarından özellikle gurur duyuyorum.

Prof. Dr. Mehmet Karaca
Rektör

TÜRKİYE KADIN PULLARI SERGİSİ

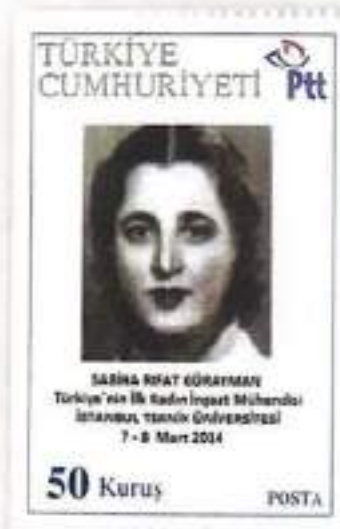
İstanbul Teknik Üniversitesi 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamaları kapsamında "Türkiye Kadın Pulları Sergisi" gerçekleştirilmiştir. Pul sergisi Türkiye Filateli Dernekleri Federasyonu İkinci Başkanı Murat Hazedaroğlu'nun organizasyonunda gerçekleşmiştir. Sergide kendi özel koleksiyonu ile birlikte diğer bazı pul koleksiyoncularının da pulları yer almıştır. Türkiye'de basılan ilk kadın pullarından başlayarak günümüze kadar basılan yüzlerce pul ve özel gün zarfları sergilenmiştir. Bunlar arasında yer alan ülkemizde basılan ilk kadın pulları XII. Uluslararası Kadın Hakları Cemiyeti Kongresi Anma Pulları olup 1935 yılında İstanbul'da toplanan XII. Uluslararası Kadın Hakları Cemiyeti Kongresi için TBMM tarafından kabul edilen özel kanun ile çıkartılan pullardır. Dünya'da Nobel Ödülü alan ilk kadınların portreleriyle birlikte kadının çalışma alanları, Atatürk portresi ve kongrenin yapıldığı Yıldız Sarayı'nın yer aldığı pullardan oluşmaktadır. Bu da, Atatürk'ün kadınlarımızın bilim ve sanat dallarıyla birlikte değişik çalışma alanlarında yer almasını ne kadar önemsendiğini göstermektedir.

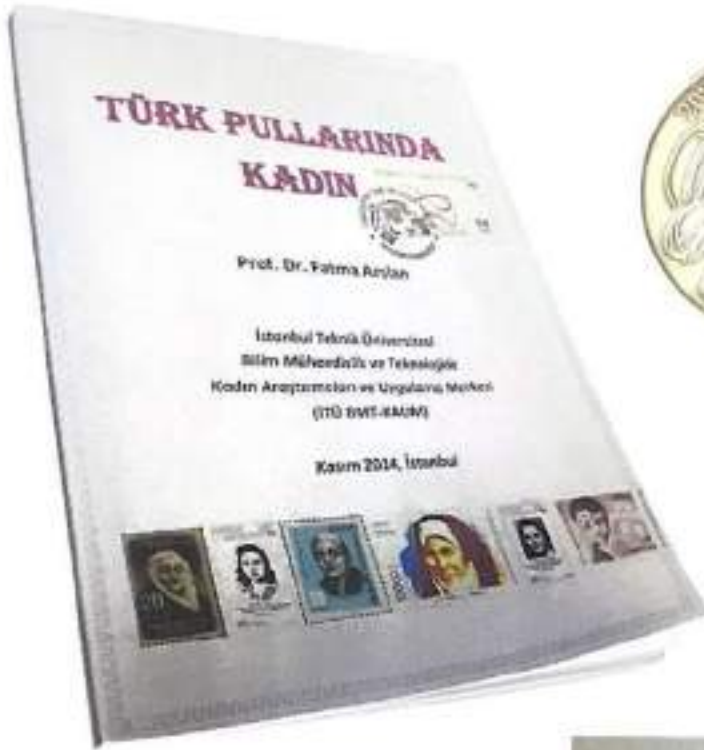

TÜRKİYE'NİN İLK KADIN MÜHENDİSLERİ PULLARI

7 Mart 2014 Cuma günü İTÜ Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde düzenlenen Dünya Kadınlar Günü etkinliği kapsamında Türkiye Filateli Dernekleri Federasyonu (TFDF) İkinci Başkanı Murat Hazinedaroğlu'nun organizasyonu ile Türkiye'de şimdiye kadar basılmış tüm kadın pullarının yer aldığı "PTT Kadın Pulları Sergisi"nde İTÜ'den yetişen Türkiye'nin ilk kadın mühendislerine (Sabiha Rifat Gürayman ve Altan Edige) ait özel pulları ve Aysen Taştekin Doda'nın tasarımıyla hazırlanan özel gün zarflarına özel gün damgası da yer almıştır. 8 Mart 2014 Cumartesi günü de İTÜ Maslak PTT ofisinde pul damgası devam etmiştir. ■

Türk Pullarında Kadın Kitabı

Posta pulları, ilk planda posta ücretlerinin ödenmesi için bastırılmıştır. Ancak, bugünkü durumu incelenecek olursa; posta pullarının yalnız posta ücretlerinin ödenmesi için değil, aynı zamanda koleksiyonculuk amacıyla da basılmakta olduğu görülür. Dünya'da ilk defa 1840 yılında İngiltere'de kullanılan pul, ülkemizde 1863 yılında, Posta Nazırı Ağah Efendi zamanında kullanılmaya başlanmıştır. Ülkemizde ilk kadın pulları ise 1935 yılında XII. Uluslararası Kadın Hakları Cemiyeti Kongresi için basılmış olup Dünya'da Nobel Ödülü alan ilk kadınların portrelerinden oluşmaktadır. İTÜ BMT-KAUM Müdürü Prof. Dr. Fatma Arslan tarafından derlenen "Türk Pullarında Kadın" kitabında 1935 yılından bu yana basılan kadınların yer aldığı pullar sunulmuştur. Bu kitap Gaziantep'te TFDF düzenlenen "Gaziantep 2014 Milli Pul Sergisi"nde PTT Müdürlüğü tarafından ödüle layık görülmüştür. ■

FIRÇA İZLERİYLE CANLANAN YAŞAMLAR

Bursa Güzel Sanatları Koruma ve Geliştirme Derneği'nden Aysen Taştekin Doda başkanlığında, kadın ressamların sergisi 8 Mart 2014 Kadınlar gününde İstanbul Teknik Üniversitesi Süleyman Demirel Kültür Merkezinde düzenlenen toplantıyla izleyicilere açıldı. Kadınların fırça izleriyle canlanan yaşamlar, yaşadıkları coğrafya ve genellikle de kadın resimleri ilgiyle izlendi. Kâh yerel kıyafetleriyle sedirde çorap ören bir kadın, kafiyatının yalacından tutmuş

başında yazmasıyla yarıktan ona eşlik eden köpeğiyle, evi ve ağaçlarıyla resmedilen bir kadın ya da eliyle ördüğü nakışlarını dantellerini sergileyen bir kadın, tarlada çalışan kadınlar... Kadın ressamların fırçalarının izlerinden bizlere ulaşan dünyalarında kadının ağırlığı yüksek; doğal çevresinde çalışan kadınlardan resim yapan kadınlara kadar çok sayıda örnek var. Kadın resimleri dışında az sayıda natürmort, portre ve soyut denemeleri sergide bulunan eserler arasında yerini almış.

SOMA VE ERMENEK'TE YİTİRDİĞİMİZ MADENCİLERİN ANILARINA SAYGIYLA...

VAY KURBAN

...
Ölüm bu,
Fukara ölümü
Geldim, geliyorum demez.
Ya bir kuşluk vakti, ya akşam üstü,
Ya da seher, mahmurlukta,
Bakarsın, olmuş olacak.
Bir hastan vardı umutsuz,
Hayreti uykularda,
Hayreti soğuk sularda.
Gayrı, iki korku çiçeğidir gözleri,
İki mavi, kocaman korku çiçeği,
Açar, derin kuyularda...
Dağlarının, dağlarının ardı korkunçtur.
Hiç akal edip de düşünen var mı?
Gün kimin hesabına tutar akşama,
Rahmetinden kim demlenir bulutun,
Hayırlı evlat makina
Nasıl canavar kesilir.
Kurdun, karıncanın rızkanı veren
Toprak nasıl ayartılır,
Yüz vermez topal öküze,
Ve almaz koynuna kara sabanı.
Sepetçioğlu'm bir kömür işçisidir,
Mavzer değil, kürek tutar Ürfah Nazif
Mal, haraç mezattır,
Can, pazar pazar.
Kırmızı, ak ve esmer,
Yumuşak ve sert buğdayları
Yaratan ellerin sahibidir bu,
Kör boğaz, nafaka uğruna,
Haldan düşmüş, tebdil gezer...

...
AHMED ARIF

Tarih: 13 Mayıs 2014... Soma'da maden faciası...

... 301 madenci yaşamını yitirdi...

Acı çığlıklar, gözyaşları, koşuşturmaca, siyah simsiyah kömür karası bedenler, ağlayan kadınlar, erkekler, çocuklar...

Ölümün sessizliği kapladı tüm ülkeyi...Tüm coğrafya siyah bir örtüyle kaplandı...

Televizyonda haberler... Bir altıyazı belirdi ekranda.... Kaydı yavaş yavaş... "Soma'da 432 çocuk babasız kaldı...". Gözlerimizde 432 defa kaydı yazı...Göz pınarlarımızdan 432 yaş boşaldı aniden...

14-15 yaşlarında bir çocuk konuştu, babasını teşhis etmeye gitmiş. Kimseler tanıyamamış, o tanımış babasını...

Kaç gündür yemek yememiş, çorba getiren olmamış, mecali yok konuşmaya. Babası ocağa giderken yemek yapıp dolaba koymuş kardeşıyla onun için, annelerinden ayırdarmış.

Baba ölünce anne gelip almış 6 yaşındaki kardeşini, o şimdi yalnız, yapayalnız...

Sesi soluk, kıralgan, ağlamaklı...

"Başka ne söylemek istersin?" diye soruyorlar, " Ne söyleyeyim, söyleyecek hiçbir şeyim yok!" diyor.

Sonra, 4-5 yaşlarında bir çocuk yan yana kazılan mezarların kenarında duran testilerden ikisini birden mezarın üzerine dökmeye çalışıyor.

Soruyorlar, "Neden öyle yapıyorsun" diye, minik çocuk başını kaldırmadan cevaplıyor:

Babam madende yanmış dedi annem, sönsün diye su döküyorum!...

...

Soma'nın acısı geçmeden Ermenek faciası...

Soma'da yandılar, Ermenek'te boğuldular...

Hepimiz dilsiziz artık...Soma'da yandık, Ermenek'te lime lime oldu etlerimiz su ve çamurdan...

KÖKLERİNE YÖNELENLER GELECEĞE UZANIRLAR

Dergimizin her sayısında ülkemiz veya dünyadan bir toplumsal projeden söz etmek istiyoruz. Bu sayımızda bizi derinden etkileyen bir projeyi seçtik: **Köklerine yönelenler, geleceğe uzanırlar.** Mektuplaşma geleneğini yaşatmak için, PTT Genel Müdürlüğü ile Bahçelievler Kudret Saraçoğlu İlkokulu ve Ortaokulu, Bahçelievler Belediyesi, Bahçelievler ve Etiler Huzurevi Müdürlükleri arasındaki işbirliği ile hayata geçirilen projede öğrenciler huzur evi sakinlerine mektup yazmış, onlar da yanıt vermiş. Öğrencilere vefa duygusunun aşılınması, kültürel değerlerin aktarılması konusunda duyarlı kılabilmek, geçmişlerine sahip çıkmanın geleceğine ışık tutma konusunda farkındalık kazandırma amacıyla düzenlenen bu projeden sizler için iki çift mektup seçtik.

11.03.2013

Sayın Andelip Brangar,

Bu mektubu, size kendimi tanıtmak ve okulumuzun düzenlediği bir projeden bahsetmek için yazıyorum. İsmim Berna, Kudret Saraçoğlu Orta Okulu 7. Sınıf öğrencisiyim.

Benim de, sizin gibi saygı duyduğum ve çok sevdiğim bir babaannem var. Ona sizi ziyarete geleceğimi söylediğim zaman, benim de selamına götürmeyi unutmamıştı. Elbette ki siz, görüp geçirmiş biri olarak hayatın zorluklarını benden daha iyi biliyorsunuz ve eminim ki sizi ziyaret eden insanlarla bu bilgileri paylaşmaktan çok hoşnutsunuz. Belki de, bizim yaşlarımızdayken babaannenizden veya dedenizden masallar, efsaneler ve değişik hikayeler dinlediniz. Fakat şimdi dinleyici biz, verici ise sizsiniz.

Öğretmenlerim böylesine güzel bir projeyi gerçekleştirmeyi amaçladıklarını söylediklerinde çok mutlu olmuştum ve hala o günün gelmesini sabırsızlıkla bekliyorum, sizinle tanışabilmeyi yürekten istiyorum.

Mektubuma cevap verirseniz beni çok mutlu edersiniz. Sağlığın ve mutluluğun sizlerden ayrılmaması ve siz büyüklerimizle tanışmak gururunun bizlere nasip olması dileğiyle, ellerinizden öperim.

Berna Ebru Meşhur

14.03.2013

Canım Kızım,

Mektubunu okurken gözlerim doldu. Beni otuz yıl evveline götürdün. Ben Ataköy İlkokulu'ndan emekli oldum, 39 yıl çalıştım. Senin gibi akıllı, duygulu, tath öğrencilerim olmuştu. Sizleri çok sevmiştim. Şimdi çok umutluyum, sizler gibi nesiller yetiştirmişiz.

Adım Andelip: anlamı Bülbül demek (Divan edebiyatında çok geçer), Soyadım Brangar: Ordunun sağ cehahı demek.

Projenizin adı bile çok şey ifade ediyor. Keşke geçmişimize, kökümüze değer verebilmeyi ve yaşatmayı öğrenebilsek. Öğretmenlerimizin ve sizlerin bu çalışmalarınızı kutlar, teşekkür ederim. Buna çok ihtiyacımız var bu ortamda.

Bundan sonraki nesil için ben de senin gibi endişeliyim. Birbirinden daha iyi yaşamak hırsı, doymak bilmeyen zevkler, aileyi, büyükleri sıkıntıya sokacak davranışlar, umursamazlıklar, saygısızlık, aile bağlarını önem vermemek. Bilmiyorlar ki, bu yanlış düşünceler onları hiç mutlu etmeyecek.

Büyükler daima sizin iyiliğiniz için çalışır, düşünür, konuşur. Bunların değerini bilmek lazım. Hoşgörülü olun, kinseyi küçümsemeyin, yardımlaşmayı sevin. Çok çalışın, dürüst olun. İnsan, onuru ile yaşar. Uygunsuz arkadaşlar edinmeyin, daima örnek alınacak, saygı ve sevgiyle anılacak bir kişi olun.

Seni tabii ben de çok tanımak isterim. Aile büyüklerine, öğretmenlerine selam ve sevgilerini lütfen ilet. Seni çok çok öper, başarılar dilerim.

Y. Andelip Brangar

13.03.2013

Sevgili Adil Esat Kılıç,

Mektubunu okudum, çok duygulandım, saygılı ve kibar bir çocuk olduğun belli. Ben de bir babaannemim, iki torunumu da ben büyüttüm, biri oğlan biri kız. Yüksek okulda okuyorlar, inşallah sen de okur, sevdiğin mesleği seçer ve milletine ve ailene faydalı bir birey olursun. Bizler yaşlandık, artık vatanı sizin gibi genç zihinlere bırakıyoruz. Yavrucuğum, ben de seninle tanışmak isterim. Ne zaman istersen gelebilirsin. Ailene sevgilerimi söyle, senin gibi bir evlat yetiştirmişler.

Sevgilerimle,

Saime Tunçkaya

11.03.2013

Sayın Saime Tunçkaya,

Sözlerime başlamadan önce kendimi kısaca tanıyayım. Ben Adil Esat Kılıç. Kudret Saraçoğlu Ortaokul'unda 7F sınıfında okuyorum, 13 yaşındayım. Bu mektupla aramızda bir muhabbet, bir dostluk oluşacaktır inşallah. Sizle tanışmak için sabırsızlandığımdan emin olabilirsiniz.

Tanıştıktan sonra siz de anlayacaksınız ki, size karşı hissettiğim sevgi, merak ve bağlılık duygusu, bana heyecan duygusu katmakta ve beni mutlu kılmakta. İlgisizlik ve resmiyetin hükümran olduğu bir toplum içinde sevgi arıyor, dost arıyor ve derdimizi dönecek bir insan arıyoruz. Bu benim için çok güzel bir fırsat. İnşallah sizin için de öyledir. İçinizde duyduğunuz bir eksiklik varsa, umarım bu eksikliklerin yerini doldururum.

Sevgi ve dostluklar kuru bir yaprak gibi, insan ağacından sessiz sessiz dökülürmüş. Başımı ellerimin arasına alıp zaman zaman kendime soruyorum: "İnsanlar neden vefasız? Neden dostluklar kasalarda kilitli?" Oysa önce dosta, arkasında da bitip tükenmeyen dostluklara ihtiyacımız var. Önce dost olabilmeyi denemeliyiz, sonra da peşpeşe devam eden dostlukları ve bunun meydana getirdiği sohbet halkalarını ağır ağır kurmalıyız.

İnşallah sizinle ziyaretimizden sonra uzun uzun muhabbetler devam edecektir. Şimdilik hoşçakalm. Saygılarımı ve hürmetlerimi sunar, ellerinizden öperim.

Adil Esat Kılıç

“Baba Beni Okula Gönder” KIZ ÖĞRENCİ YURTLARI PROJESİ

CANDAN FETVACI

Aydın Doğan Vakfı Yürütme Kurulu Başkanı

Ayдын Doğan Vakfı 1996 yılında güçlü, çağdaş, saygın bir toplumun başlıca gereği olarak insanların tarafsız ve doğru bilgiye ulaşabilmelerine, sorunlarını özgür ve adil bir ortamda çözebilmelerine olanak sağlamak, toplumun eğitim ve kültür düzeyini geliştirecek yatırımlar yapmak ve bu tür faaliyetleri desteklemek amacıyla kuruldu.

Aydın Doğan Vakfı, çalışmalarını eğitim, kültür, kamu sağlığı, bilimsel araştırma, spor ve ekonomi alanlarında yoğunlaştırdı. Özellikle kız çocuklarının eğitimlerinin desteklenmesi amacıyla bu konuda pek çok projeler gerçekleştirdi. “Baba Beni Okula Gönder” kampanyasını destekleyerek, Erzurum ve Gümüşhane illerinde beş kız öğrenci yurdu yaptırdı. Ayrıca üniversitede okuyan kızlarımız için Erzincan’da bir üniversite kız öğrenci yurdu da yaptırdı. Bu kız öğrenci yurtlarında kalan öğrencilerin motivasyonlarını artırmak için çeşitli etkinlikler gerçekleştirdi ve teknolojiye erişimlerini kolaylaştırmak için yurtlarda bilgisayar laboratuvarları kurdu.

Aydın Doğan Vakfı geçmişten bu yana eğitime verdiği destekle aynı zamanda nitelikli işgücünün gelişimine katkıda bulunduğunun

bilincindedir. Bu bilinçle özellikle kalkınmakta olan yörelerde çağdaş bir eğitim ortamı oluşturmaya, öğrenim sürecini çağın gerektirdiği teknolojiyle güçlendirmeye çalışıyor.

2014 yılının başında Aydın Doğan Vakfı’nın kız çocuklarının ve kadınların desteklenmesi amacıyla yürüttüğü faaliyetleri daha sistematik hale getirmesi kararı alındı. Bu doğrultuda 2014 yılı içinde

pek çok faaliyet gerçekleştirildi. Öncelikle "Baba Beni Okula Gönder" kapsamında yapılan kız öğrenci yurtlarıyla ilgili tüm faaliyetlerin Aydın Doğan Vakfı çatısı altında gerçekleştirilmesine başlandı.

Haziran 2014'de "Baba Beni Okula Gönder" kapsamında yapılan 10 kız öğrenci yurdunun en başarılı üç öğrencisi yanlarında öğretmenleriyle birlikte bir hafta süreyle İstanbul'da ağırlandılar. Bu geziyle başarılı öğrencilerimizin motivasyonlarını artırmak ve hedeflerini belirlerken yardımcı olmak amaçlandı. Bir haftalık süre içinde üniversite gezileri yapıldı, İstanbul'un tarihi ve turistik bölgeleri gezildi,

konsere gidildi ve öğrencilerimiz KAGİDER'in genç girişimciler programının tanıtım toplantısına katıldı.

Öğrencilerimizin kaldığı yurtların daha sağlıklı koşullarda kalabilmesi amacıyla Erzurum ve Gümüşhane'deki yurtlarımızın yıllar içinde oluşan eksikleri giderildi ve pek çok bölümü yenilendi.

Kasım ayında "Baba Beni Okula Gönder" kapsamında yaptırılan 33 kız öğrenci yurdunun müdürü, müdür yardımcısı ve belletmen öğretmenlerine İstanbul'da bir hafta süreyle eğitim verildi. Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğiyle düzenlenen eğitimde

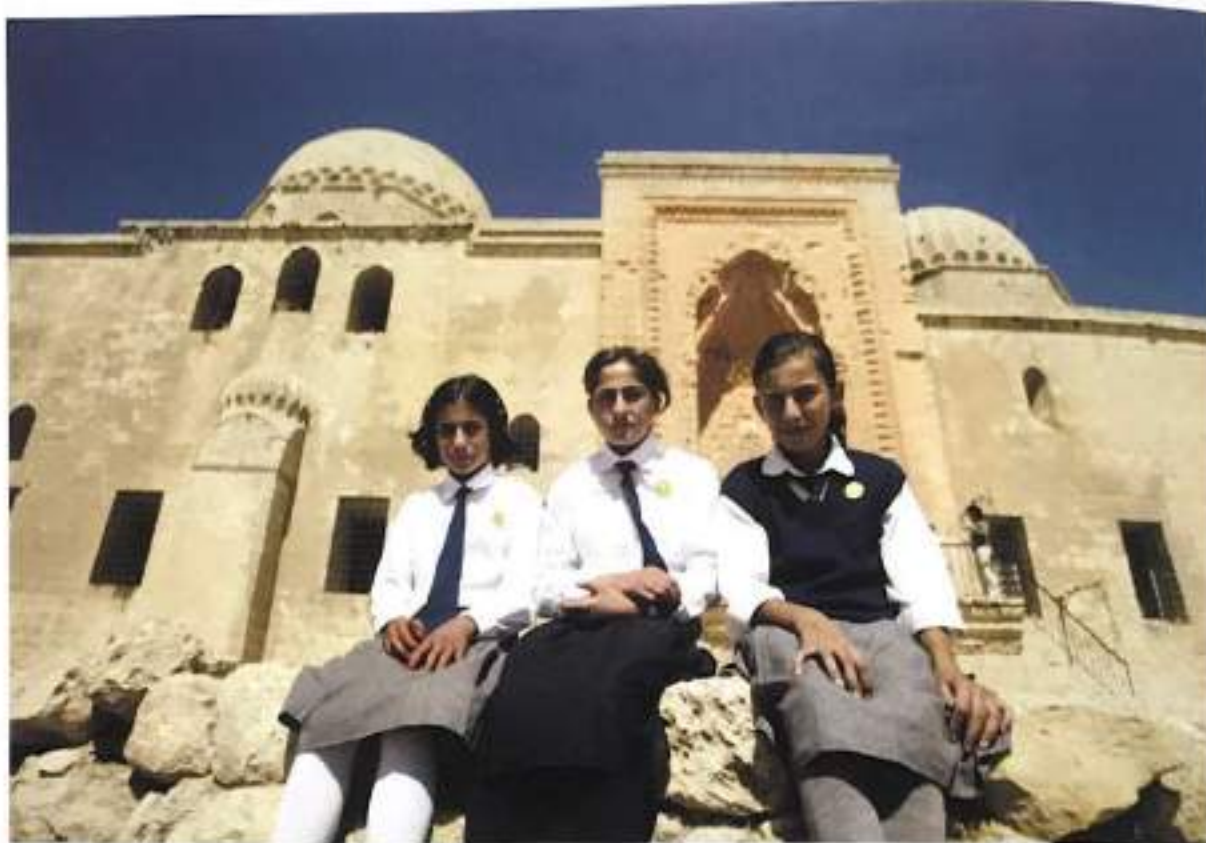
Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri bölümü tarafından özel olarak hazırlanan "Yurt Yönetimi" konulu seminerler verildi. Eğitime katılmak için çeşitli illerden gelen 75 öğretmenimiz, İstanbul'un tarihi ve turistik mekanlarını da gezme fırsatı buldu.

"Baba Beni Okula Gönder" kız öğrenci yurtlarında kalan ve üniversiteye hazırlanan lise son sınıf öğrencilerimizin tümüne üniversiteye hazırlık setleri dağıtıldı. 717 lise son sınıf öğrencimiz, girecekleri bölümlere ait setlerden alarak üniversiteye hazırlandılar. Öğrencilerimize yaklaşık 5.000 adet üniversite hazırlık kitabının dağıtımı Kasım ayı içinde gerçekleşti.

Yine kız öğrenci yurtlarımızda Türkiye Aile Sağlığı ve Planlama Vakfı ile Sağlık Eğitimi ve Kariyer Eğitimi verildi. Dört saatlik iki bölümden oluşan eğitimlerde ergenlik dönemi, kendini tanımak, toplumsal cinsiyet, ilgi alanları, mesleki rehberlik gibi gençlerimizin çok ihtiyaç duyduğu konular ele alındı.

2014 yılı içinde gerçekleştirilen tüm bu faaliyetler, kız öğrenci yurtları için yeni oluşturulan "Yurtta Yaşam Modeli" projesi için hazırlık niteliğindedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'yla projenin uygulamaya alınması için çalışmaların devam ettiği "Yurtta Yaşam Modeli" kapsamında, öğrencilerimizin yurtlarda geçirdikleri zamanın daha etkin kullanımı için çeşitli aktiviteler ve düzenlemeler yapılacaktır.

Aydın Doğan Vakfı olarak Türki-

ye'de kadın ve erkek eşitliğinin sağlanması ve sürdürülmesi için gereken zihniyet dönüşümüne katkı sağlayabilecek çalışmaları yürütme hedefindeyiz. Kadın - erkek eşitliğinin hayata geçirilmesinde kadının güçlenmesi kritik öneme sahiptir. Bu, kadının, ailede, sosyal yaşamda, iş gücünde ve siyasette aktif bir birey olarak

kendi potansiyelini ve isteklerini seçimleri doğrultusunda hayata geçirebilmesini gerektirir. Bunun için erken yaşlardan başlayarak nitelikli bir eğitim alması kritik faktörlerden biridir. Bu amaçla kız çocuklarımızın nitelikli bir eğitim almalarına katkıda bulunmak için elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz. ■

İTÜ'DE KIZLAR SAHADA ETKİNLİĞİ

Actifit ve İstanbul Champions işbirliğiyle bu yıl ikincisi düzenlenen 'Kızlar Sahada' etkinliğinde futbolun kazanmak ve kaybetmekten başka bir anlamı olduğunu hatırlatmak isteyen kadınlar sahaya çıktı. Güçlerini birleştirip takımlar kuran kadınlar bir yandan yeşil sahanın tadını çıkarıp bir yandan da toplumsal sorunlara dikkat çektiler.

Kadınların kendi güçlerini keşfetmelerini hedefleyen projede rakiplerine karşı mücadele eden kadınlar hem eğlenip hem de sadece seyircisi oldukları futbolun, oyuncusu olmanın heyecanını yaşadılar.

Hayatlarında hiç futbol oynamamış 500 kadını buluşturan turnuva, 27 Nisan ve 3-4 Mayıs tarihlerinde İTÜ Stadyumunda gerçekleştirildi. En az on kişiden oluşturulan takımların futbolcuları şirket çalışanları ve bağımsız olarak turnuvaya katılan kadınlardan oluşturuldu. İTÜ personelinden oluşan bir takımın bulunduğu turnuvada ekip olma ruhunun gücünü futbol aracılığıyla göstermek isteyen kadınlar yer aldı.

Kurumsal kategorisinde lidyana.com'un, mix kategorisinde ise Aşk'a geldik'in kazandığı turnuvada lidyana.com'un kupasını İTÜ BMT-KAUM Müdürü Prof. Dr. Fatma Arslan verdi. Turnuvada ayrıca 'Kadına Şiddete Hayır', 'Kadınız, Varız, Şimdi de Sahadayız', 'Erken Tanı Hayat Kurtarır' ve 'Doğanın Geri Dönüşümü

Olmaz' gibi sosyal içerikli pankartlar dikkat çekti.

İTÜ BMT-KAUM ve Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın sosyal sorumluluk sponsoru, İTÜ Beden Eğitimi Bölümü'nün ise mekan sponsoru olduğu, 'Kızlar Sahada' etkinliğinin medya sponsorluğunu Karnaval.com üstlendi.

Ekip ruhunu sahaya taşıyan kadınlar, çocukların yüzünü gülmüsetecek büyük bir sosyal sorumluluk projesine de imza attılar. Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın, 'Hadi Beni Harekete Geçir' projesi kapsamında, turnuvadan elde edilen gelir, Eyüp Merkez Ortaokulu'ndaki çocukların sporla tanışmaları için kullanılacak. Gelirin bir kısmı ise İstanbul Teknik Üniversitesi Kadın Araştırmaları Merkezi'ne bağışlanarak kız öğrencilere eğitim bursu sağlanacak. ■

Turnuvada ayrıca 'Kadına Şiddete Hayır', 'Kadınız, Varız, Şimdi de Sahadayız', 'Erken Tanı Hayat Kurtarır' ve 'Doğanın Geri Dönüşümü Olmaz' gibi sosyal içerikli pankartlar dikkat çekti.

KADINA KARŞI ŞİDDETE SON!

Kadına şiddetin suç olduğunu ve insan hakkı ihlali olduğunu, mevcut yasaların uygulanmadığını, kızların erken yaştaki evliliklerinin zihinsel ve bedensel gelişmelerini etkilediğini söyleyen, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Sosyolog Sema Sancak ile konuştuk.

SEMA SANCAK

Sayın Sema Sancak, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde çalışıyorsunuz. Bu anlamda sizi tanımak isteriz.

1965 Gaziantep doğumluyum. 1989 yılında Fırat Üniversitesi, Sosyoloji bölümünden mezun oldum. Yüksek lisansımı Tarih Bölümü, Cumhuriyet tarihi anabilim dalında yaptım. Bir süre lise öğretmenliğinden sonra uzman kadrosu ile üniversiteye geçtim. Evliyim, üniversite son sınıf öğrencisi 2 kızım var.

25 yıl önce son sınıftayken bitirme tezimin konusu, "Çalışan Kadınlarda Stres" ti, kendimi bildim bileli, kadın sorunları konusuna ilgi duydum. O günden beri bu konuda çalışıyorum. Bu konuda çalışmak özveri ve gönüllük istiyor. Sevmeden bu işin yapamayacağımı düşünüyorum. 12 yıldır bu merkezdeyim. Merkez müdürü olarak görev yapıyorum. Bazen yaptıklarımızı herhangi bir platformda anlatma imkanı

bulduğumda herhalde siz çok kalabalık bir ekipsiniz diyorlar. Oysa merkezimizde benden başka akademik kimse yok. Bir sekreter ve iki hizmetlimiz var.

Merkezinizin çalışma alanları nelerdir?

Merkezimiz 1997 yılında kuruldu. Amacı, Atatürk ilke ve inkılapları ile kazanılmış olan kadın haklarının korunması, yaygınlaştırılması ve geliştirilmesini sağlamak, toplumda kadın sorunlarına karşı duyarlılığı geliştirmek ve kadınlara ilgili hukuksal, sosyolojik, ekonomik, kültürel, sağlık gibi temel ve uygulamalı alanlarda bilimsel araştırma ve kültürel faaliyetlerin uygulanmasını sağlayarak, toplumda kadın statüsünün yükselmesine yardımcı olmaya çalışmaktır. Yönergemizde olan konular doğrultusunda çalışıyoruz.

Kadına yönelik şiddet, kadın istihdamı, kadın eğitimi, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın örgütlenmesi, karar mekanizmasında kadın gibi konularda çalışıyoruz. Çeşitli projeler gerçekleştirdik, radyo,

Kadına yönelik şiddet, kadın istihdamı, kadın eğitimi, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın örgütlenmesi, karar mekanizmasında kadın gibi konularda çalışıyoruz. Çeşitli projeler gerçekleştirdik, radyo, televizyon programları yaptık, yapıyoruz.

televizyon programları yaptık, yapıyoruz.

Kadın sorunları konusunda Başbakanlık Kadın Sorunları Genel Müdürlüğü başta olmak üzere, Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, diğer akademik kurumlar, gönüllü kuruluşlar ve uluslararası örgütlerle işbirliği yapıyoruz.

Türkiye'de yasal dönüşümlerin kadın olgusuna etkileri nelerdir?

Kadın hakları, kadınların erkeklerle eşit olarak sahip olduğu sosyo-ekonomik, siyasi ve yasal hakların tümüne verilen isimdir. Son 20 yıldır, "kadın sorunları" konusunda çok yol alındı. Çok yasa çıktı, uluslararası sözleşmeler imzalandı. Türkiye; Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ni (CEDAW) 1985'te imzaladı. 2003'de yürürlüğe girdi. Bu yasa bugünkü değişikliklere zemin hazırlaması açısından çok önemlidir.

1998 tarihinde kabul edilen 4320 sayılı Ailenin Korunması-na Dair Kanun, kadına yönelik şiddete karşı olumlu bir adım olarak görüldü. Yıllarca bu kanunun bilinmesi için mücadele ettik. Toplantılarda, radyo ve televizyonlardan bu yasayı anlatarak kadınlara haklarını duyurmaya çalıştık, ancak eksiklikleri vardı. Uzun uğraşlardan sonra çeşitli STK'larla birlikte bakanlık düzeyindeki toplantılarda bunları anlatarak değiştirilmesini sağladık. 4320 sayılı yasanın eksiklikleri, 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da giderilmeye çalışıldı. Tam olmasa da kısmen daha iyi olduğunu gördük. Bu yasa 2012'de imzalandı.

İstanbul Sözleşmesi (Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (CAHVIO)), 1 Ağustos 2014 tarihinde yürürlüğe girdi. Burada, 6284 sayılı yasanın eksiklikleri kısmen İstanbul Sözleşmesinde giderildi.

Bir insan hakkı ihlali olan kadına yönelik aile içi şiddet, sosyal ve ekonomik durumu ne olursa olsun dünyadaki kadınların ortak sorunudur. Eskiden bu konu mahrem bir konu iken günümüzde insan hakkı ihlali ve bir halk sağlığı sorunu olarak birçok kurum kuruluş ve STK'lar tarafından ele alınmaktadır. Bu konu artık konuşuluyor. Henüz soruna çözüm bulunamamış olsa da umudumuz devam ediyor.

Kız çocuklarının okula gitmesinde eskiye göre artış görülmesi oldukça sevindiriciyken, 4+4+4 sisteminden sonra durumun ne olacağını herkes gibi ben de endişe ile izliyorum. Yeni yasal düzenlemelerle kısmen de olsa, okur-yazarlık oranının artma-

sına rağmen doğu illerinde hala erken evliliklerin önüne geçilememiş olması da ayrı bir sorun olarak karşınıza çıkmaktadır.

Kadının istihdamda yer alması için hibe programları, mikro kredilerin yaygınlaştırılması olumlu sonuçlar vermektedir. Toplumun bilinçlenmesi ve Avrupa Birliği'nin dayatması sonucu kadının siyasete girmesinde artışın olması bu konuda biraz yol kat ettiğimizi gösteriyor. Son zamanlarda doğum izni ve yardımlarının iyileştirilmesi kadının çalışma hayatını kolaylaştırıcı önlemler olarak düşünülebilir.

"Toplumsal cinsiyet eşitliği" kavramından ne anlıyorsunuz?

Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkeğin toplum içindeki statüsü ve bunlara uygun rollerini belirler. Bu roller toplumun yapısını oluşturur. Kemikleşmiş olan ve kolay değiştirilemeyen bu rollerin değişmesi için toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerinin verilmesi günümüzde bir zorunluluk olmuştur. Bu sebepten dolayı, biz de merkez olarak bu eğitimleri veriyoruz.

2000'li yıllarda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği eğitimlerine Ankara-Van arasında sürekli gittim geldim. Hollanda, Kanada, İsveç gibi ülkelerden gelen uzmanlardan eğitimler aldım. Bir süre sonra bu konuda öğrendiklerimi seminerler şeklinde vermeye başladım. 2008'de başlayan 100 seminerin üzerinde olan "Toplumsal cinsiyet eşitliği" seminerlerini üniversitemizde her fakülte ve yüksekokulda tek tek sınıflara girerek, 2 ders saatinde hem öğrencilere, hem de kurum ve kuruluşları tek tek gezerek 5 yıl boyunca anlattım. Mesela, İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okullarda çalışan tüm rehber öğ-

retmenlere, İl Emniyet Müdürlüğü'ndeki tüm polis memurlarına. Hala da devam ediyorum bu yolculuğa.

10 yıl öncesi ile bu günün aynı olmadığını görüyorum. Genç kızlar annelerinden farklı düşünmeye başladılar. Haklarını daha iyi biliyorlar. Çünkü ülkemizde bu konuda topyekun bir hareket başladı. Herkesin bu konulardan bahsediyor olması değişimin başladığını gösteriyor. Boşanmada, kadınlar eskisi gibi mağdur olmuyor. Yasalarla kadın hakları korunuyor. Artık mal ayrılığı rejimi var. Evlilikte sahip olunan mal varlığı kimin üzerine kayıtlı olursa olsun, boşanmada eşit olarak paylaşılıyor.

Umarım bu olumlu gelişmeler önümüzdeki yıllarda da devam eder ve hiç bir kadın üzülmez. Bana bu fırsatı verdiğiniz için çok teşekkür ederim.

Sayın Sema Sancak, tüm toplumumuzu ilgilendiren bir alanda, kadınların sorunlarıyla uğraşıyorsunuz. Çalışmalarınız beğeniyle izlediğimizi belirtmiş-tik, bundan sonraki çalışmalarınızda başarılar diliyoruz... ■

TÜRKİYE'DE KADIN ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİ EVDE VE İŞTE GÜÇLÜKLERLE KARŞILAŞIYOR

Türkiye'de kadın araştırma görevlilerinin ev ve iş yaşamında karşılaştıkları güçlükleri konu eden, Yükseköğretim ve Bilim Dergisinin 2012 yılı Nisan sayısında yayınlanan makaleyi dergimizin içeriğine uygun bulduğumuz için yayınlıyoruz.

Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik Bölümü'nden Şule Ergöl ve Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nden, Gülten Koç, Kafiye Eroğlu ve Lale Taşkın tarafından gerçekleştirilen araştırmanın makalesi, "kadınların birincil sorumluluklarının ev ve ailesi olarak görüldüğü, ataerkil yapıya sahip ülkemizde akademisyen kadınlar iş ve aile yaşamının dengelenmesi sorunu ile karşı karşıya kalmaktadırlar" ifadesiyle başlıyor.

Araştırmanın toplumsal cinsiyet bakış açısıyla tanımlayıcı olarak yapıldığı vurgulanan araştırmanın örneklemini 246 kadın araştırma görevlisi oluşturmuş.

Çarpıcı araştırma sonuçları özetlendiğinde ortaya çıkan gerçekler genel toplumsal yapıya uygun görünmekte. Araştırma sonuçlarına göre, kadınlar üniversitede akademisyen de olsalar geleneksel rollerin

dışına çıkmakta zorlanıyor. Araştırmaya katılan kadınların % 27.2'si çalışma yaşamında kadın-erkek ayrımı yapıldığını belirtmiş ve % 31.7'si kadının kariyerinin erkekten yüksek olmasının aile içi sorun yaratacağını düşündüğünü ortaya koymuş. Ailede çocuk olması durumunda sorunların daha fazla büyümesinin kaçınılmaz olduğu çalışmanın bir başka yönü.

Ülkemizde geleneksel olarak evde kadına yüklenen rollerin (yemek yapma, bulaşık, çamaşır yıkama, ütü yapma, ev temizleme, giysi onarımı) araştırma kapsamına alınan akademisyen kadınların çoğunluğu tarafından yerine getirildiği, buna karşın evin onarımı, alışveriş fatura ödeme gibi işleri ise daha çok evde bulunan erkeğin (eş ya da baba) yaptığının belirlendiği vurgulanmıştır.

Çalışmaya katılan yaklaşık her iki kadın araştırma görevlisinden birinin çalışma hayatının aile yaşantısıyla olumsuz etkilendiğini belirttiği

vurgulanıyor. Bu sonuçlar doğrultusunda makalede son söz olarak, üniversitelerde, araştırma görevlilerine işleriyle ilgili düzenlemelerde cinsiyet ayrımı yapılmaması ve hakkaniyetli davranılması isteniyor. Kadınlarda iş ve aile yaşamındaki rol artışı nedeniyle ortaya çıkan sorunların önlenmesi için, geleneksel yapının değişimine ihtiyaç olduğu ve bu nedenle yazılı ve görsel basın sürekli toplumu bilgilendirme programlarının düzenlenmesinin önemi vurgulanıyor.

ÖSYM'nin 2011-2012 yılı yükseköğretim istatistiklerine göre Türkiye'de üniversitelerde görev yapan öğretim elemanları içerisinde kadın akademisyenlerin sayısı gün geçtikçe artıyor, bu artış son 10 yılda % 87.

Üniversitelerde 2011-2012 öğretim yılında 48 bin 880 kadın akademisyenin 4.729'u profesör, 2.954'ü doçent, 8.982'si yardımcı doçent, 18.112'si araştırma görevlisi olarak görev yapıyor. ■

ÜNİVERSİTEDE CİNSEL TACİZ VE HUKUKSAL BOYUTLARI

Türkiye’de “iş yerinde cinsel taciz” konusundaki çalışmalara öncülük eden ve bu alanda yazılmış kitapları ilk olma özelliği taşıyan Prof. Dr. Kadriye Bakırcı İTÜ’de konferans verdi.

İTÜ Bilim, Mühendislik ve Teknoloji- de Kadın Araştırmaları ve Uygulama Merkezi (BMT-KAUM) ev sahipliğinde 7 Şubat 2014’te gerçekleştirilen konferansta, “taciz, taciz çeşitleri ve mobbing” tanımları yapılarak, konular hukuksal boyutlarıyla ele alındı. Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Kadriye Bakırcı, “Hukuksal Boyutlarıyla Üniversitede Cinsel Taciz ve Mobbing” konulu konuşmasıyla, işyerinde cinsel taciz ve mobbingin tarihine değindi.

Bakırcı, işyerinde cinsel tacizin 1970’lerden bu yana, mobbingin 1980’lerden bu yana dünyanın gündemine geldiğini belirterek, Türkiye için ise bu tarihin çok daha yakın zamana işaret ettiğini belirtti. Bakırcı, “Rızaya dayalı olmayan, kişiyi rahatsız edecek davranışlar” cinsel tacizin konusunu oluşturur. Buradaki kritik nokta rızadır, rızaya dayalı davranışlar taciz oluşturmazlar.

“Yapılan bazı çalışmalar kadınların ve erkeklerin taciz algısının farklı olduğunu ortaya koyuyor. Kadınların mini etek giymesi erkekler açısından taciz olarak algılanırken kadınlar kendilerine yönelik rahatsız edici davranışları taciz olarak tanımlamaktadır” diyen Bakırcı, işyerinde cinsel taciz ve mobbingin, görevi kötüye kullanma olduğuna da dikkat çekerek, mağdurların sağlığının, toplumsal ilişkilerinin, işteki verimliliğinin, kariyer adımlarının ve dolayısıyla ekonomik durumlarının olumsuz etkileneceğini anlattı. Bakırcı, şunları kaydetti:

“Hukuksal açıdan üniversitede cinsel taciz Türk Ceza Kanunu açısından suç oluşturduğu gibi, cinsel taciz ve mobbing, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği ve Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği uyarınca öğrenci ve personel açısından disiplin suçu da oluşturmaktadır. Bu tür davranışlar ayrıca kişilik haklarının ihlali bağlamında değerlendirilmekte ve kişinin tazminat talep etme hakkı doğmaktadır.”

İTÜ

CİNSEL TACİZ VE AYRIMCILIĞI ÖNLEME YÖNERGESİ İLE UYGULAMA ESASLARI

İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü

www.itu.edu.tr

Tel: 0212 285 66 11

Bu kitapçık, İTÜ Senatosunun 11.09.2014 tarih ve 602 sayılı toplantısında onaylanan İstanbul Teknik Üniversitesi Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Yönergesi ile bu yönergenin uygulanmasına ilişkin esaslar hakkında İTÜ mensuplarını bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

İTÜ CİNSEL TACİZ VE AYRIMCILIĞI ÖNLEME YÖNERGESİ

Yönergenin amacı, İstanbul Teknik Üniversitesinde ve bağlı birimlerde tam ve yarı zamanlı çalışmakta olan akademik, idari ve sözleşmeli personel ile öğrencilerle cinsel taciz ve ayrımcılık konusunda destek vermek ve çözüm aramaktır.

Cinsel Taciz: Rızaya dayalı olmayan, kişiyle vücut teması bulunmadan yapılan ve cinsel içerikli veya amaçlı her tür söz, tavır veya davranış biçimlerini içerir. Cinsel taciz, taciz niteliğindeki hareketlerin niteliğine ve ağırlığına göre; basit taciz, süregelen basit taciz ve ağır taciz olmak üzere üçe ayrılır.

Basit Taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret unsuru taşımayan, cinsel amaçlı rahatsız edici hareketler ile cinsel yönelime dayalı taciz de basit taciz kapsamında değerlendirilir.

Süregelen Basit Taciz: Basit tacizin, uyarılara rağmen birden

fazla tekrarlanmasıdır.

Ağır Taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret ve benzeri fiillerle ortaya çıkan cinsel nitelikli davranışlar veya rızası olmayan bir kişinin üçüncü bir kişiyle cinsel nitelikli eylemlerde bulunmasına neden olmaya yönelik hareketlerdir.

Cinsel Saldırı: Rızaya dayalı olmayan cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesidir.

Ayrımcılık:

• **Doğrudan Ayrımcılık:** Kişinin, bağlı olduğu gruba dayalı olarak, karşılaştırılabilir durumdaki diğer grup mensubunun gördüğü, görmekte olduğu veya görebileceği muameleden daha az lehte muamele görmesidir. Örneğin kadın cinsiyet grubu mensubunun erkek grubu mensubuna kıyasla daha az lehte muamele görmesi vb. fiiller.

• **Dolaylı Ayrımcılık:** Görünüşte nötr olan bir hüküm, ölçüt veya

uygulamanın söz konusu hüküm, ölçüt veya uygulamanın meşru bir amaçla objektif olarak haklı olduğunun ve bu amacı gerçekleştirecek araçların elverişli ve gerekli olduğunun gösterildiği haller hariç, bir gruptan kişileri diğer gruptan kişilerle karşılaştırıldığında belli bir dezavantaja sokabileceği durumlardır.

Cinsel yönelime dayalı taciz: Kişiye cinsel yönelimi nedeniyle yöneltilen kişilik haklarını ihlal edici veya ayrımcılık oluşturan davranışlardır.

Misilleme: Cinsel veya duygusal amaçlı gayret ve teklifleri reddetmesi ya da tacize uğradığını düşünerek, ayrımcılığa itiraz ettiği veya şikâyet etme yoluna gitmek istemesi/gitmesi nedeniyle, örtülü olarak veya açıkça kişinin iş veya eğitim yaşamının intikam amacıyla zorlaştırılması veya dedikodu üretilmesi gibi durumlar olarak değerlendirilir. ■

TAŞLARIN DÜNYASI

SULTANİT - ZULTANİTE - TÜRK DİASPORU

Pınar Hazinedaroğlu

70'li yıllarda Muğla'nın Milas ilçesine bağlı bir dağda ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün alüminyum üretimleri sırasında ilk defa rastlanmış kristallerdir. ETİ Maden İşletmeleri'nin bölgeden çıkmasıyla sahipsiz kalan alanlarda izinsiz yapılan kazılar sonucu madenlerde göçükler oluşmuş, çıkarılan kristaller kaçak yollarla satılmıştır. Özel bir şirket tarafından işletmesi alındıktan sonra üretim ve pazarlama teknikleri sayesinde bu taş gereken önemi kazanmış ve uluslararası piyasada yer bulmuştur. Minerale, Osmanlı İmparatorluğu'nu yöneten 36 Sultanı onurlandırmak için bu isim verilmiştir.

Bu mineral, kazma ve kürekle nazik bir şekilde çıkarılmaktadır. Yaygın biçimde takı olarak kullanılmaktadır. GIA (Gemological Institute of America), AGTA (American Gem Trade Association), ICA (International Colored-Gemstone Association) gibi büyük organizasyonlarda beğenilen ve kabul gören bir taştır.

Minerallerin sertliğini ölçmek için kullanılan Mohs Sertlik Skalası'na göre sertliği 6,5-7 arasındadır.

Güneşte Zultanit Taşı

Gölgede Zultanit Taşı

Mum Işığında Zultanit Taşı

Renk değiştirme özelliğine sahip dünyadaki beş taştan biridir. % 100 natürel olarak lanse edilen taşın doğal haliyle insanları büyüleyen pırıltısı ve ışık kaynağına göre renk değiştirmesi en büyük özelliğidir. Zultanit gün ışığında şampanya sarısı, spot ışığında yeşilin tonları, mum ışığında mor veya konyak rengi olabilmektedir. Taşın boyutu büyüdükçe renk değişimi daha rahat gözlemlenmektedir.

Zultanit'in aynı zamanda kedi gözü etkisine sahip olduğu söylenir. Işık mineralin içinde bulunan ve birbirlerine paralel konumdaki liflerden yansıması sonucu ortaya çıkan ışık oyunu kedilerin çizgi şeklindeki gözlerini andırır. Taşın yüzeyinde boyutu boyunca tek bir ışık huzmesi oluşur. Zultanit'in keşfinden önce hem renk değiştirme özelliğine sahip hem de kedi gözü efektine sahip tek taş Aleksandrit'ti.

Amerika değerli taş enstitüsü, Zultanit'i ikinci tür saydam bir taş olarak sınıflandırmaktadır. Buna

göre çıplak gözle 6 inç yakından bakıldığında hiçbir partikül görülmemektedir. Partiküller kristalin yer altında oluşum sürecinde meydana gelmekte ve en az on kez büyüten bir mercekle bakıldığında görülmektedir.

Zultanit'in 1,75 ışığı kırma derecesi ve 5,39'luk ağırlığı vardır. Bu özellikleri taşı mücevher yapımı için mükemmel kılmaktadır. Zultanit, % 100 doğal bir taş olarak herhangi bir işlem (ısı, radyasyon, dolgu vb) görmeden şekillendirilir. Taş kesmek için kullanılan

Renk değiştirme özelliğine sahip dünyadaki beş taştan biridir. % 100 natürel olarak lanse edilen taşın doğal haliyle insanları büyüleyen pırıltısı ve ışık kaynağına göre renk değiştirmesi en büyük özelliğidir. Zultanit gün ışığında şampanya sarısı, spot ışığında yeşilin tonları, mum ışığında mor veya konyak rengi olabilmektedir. Taşın boyutu büyüdükçe renk değişimi daha rahat gözlemlenmektedir.

gelişmiş yöntemlerle renk değiştirme özelliğini daha da belirginleştirecek bir ustalık ister. Taşın işlenerek mücevher haline getirilmesi kolay değildir.

Bu yarı değerli doğal taşların oluşumundaki mucize onların hayat enerjimize etkisi olduğuna inanmamıza neden olmaktadır. Zultanit güzel ve dikkati çeken bir taş olduğundan nazara karşı koruduğu inanılmaktadır. Canlılık veren enerjisinin sıkıntılardan koruduğu, güç, keyif ve iyimserlik verdiği, cesareti arttırdığına inanılmaktadır. ■

Kadınlarda Meme Kanseri İle Mücadele

Acıbadem Maslak Hastanesi Genel Cerrahi ve Meme Sağlığı Merkezi Başkanı Prof. Dr. Cihan Uras İstanbul Teknik Üniversitesi 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Şenlikleri dolayısıyla düzenlenen etkinlikte meme kanseri üzerine önemli bilgiler verdi.

Genel Cerrahi Uzmanı Uras, "Meme kanserine yakalanma yaşı giderek düşüyor, düzenli kontrol hayatı önem taşıyor" dedi.

Kadınlarda meme kanseri ile mücadelenin ve erken teşhisin öneme dikkat çekti. Dünyada meme kanseri sayısında ciddi bir artış yaşandığını vurgulayan Uras, kadınlarda görülen kanser türleri arasında yüzde 32'lik oranla dünyada ilk sırada meme kanserinin olduğunu belirtti.

Ülkemizde bu kanser türüne yakalanma yaşının her geçen gün düştüğü bilgisini veren Uras, düzenli kontrolün hayat kurtaracağını altını çizdi. Genel Cerrahi Uzmanı Prof. Dr. Cihan Uras, meme kanserinde erken teşhis ve düzenli kontrolün son derece önemli olduğunu belirterek, "Meme kanserinden artık tamamen kurtulabilmek mümkün. Eskiden meme kanserinde

herkese aynı tedavi uygulanırdı halbuki şimdi kişiye özel tedavi var. Hatta kişinin tümörüne özel tedavi var" diyor. Ailesinde hiçbir risk faktörü olmayan, görünüşte tamamen sağlıklı olan kişilerin de kanserden korunmak için mutlaka tarama programlarına girmesi gerektiğini vurgulayan Prof. Dr. Uras, her kadının meme kanseri ile ilgili ne kadar risk taşıyıp taşımadığını bilmesinin şart olduğunu söylüyor.

Yüksek risk grubunda olan kadınların tarama programlarına daha erken dönemde girmesi gerekiyor. Tarama programları sayesinde meme kanserinde erken tanı rahatlıkla konulabiliyor ve kadınların bu hastalıktan tamamen kurtulmaları sağlanabiliyor. ■

Meme kanseri kadınlar arasında en sık görülen kanser türü. Ülkemizde her 12 kadından birinde yaşamlarının bir döneminde meme kanseri gelişebiliyor. Prof. Dr. Cihan Uras, meme kanserinden korunmak için şunları öneriyor:

- Formunuzu koruyun.
- Haftada 4 gün spor yapın.
- Et yerine sebze ve meyveye ağırlık verin.
- Yağ tüketimini en aza indirin.
- Çocuğumuzu emzirin.
- 30 yaşından önce anne olmaya çalışın.
- Sigara ve alkol kullanmayın.
- Hormon ilaçları kullanmayın.
- Stressten uzak durun.
- Bilinçli beslenin.

ÇÖLDEKİ İZLER

Dicle Yağmur Özdemir

İKSV Film Festivali kapsamında İstanbul'da, sinema-severlerle buluşan "Tracks" (Çöldeki İzler), yirmi yedi yaşında Avustralya'nın batısını yürüyerek geçen, Alice Springs kasabasında başlayan yolculuğunu, Hint okyanusunda sonlandıran Avustralyalı bir genç kadının hayatını anlatıyor. 2013 yapımı filmin yönetmeni John Curran, başrol oyuncularını ise Adam Driver ve Mia Wasikowska.

New York'tan Avustralya'ya taşandıktan sonra Robyn Davidson'ın otobiyografik romanıyla karşılaşan yönetmen, hem kendi arayışını Robyn Davidson'ın arayışıyla özdeşleştirmiş, aynı zamanda bu hikayenin filmleştire-

rilmesi gerektiğini düşünmüştür. Filmin çekimi sürecinde hikayeye sadık kalınması için çok çaba sarf edilmiş, aynı zamanda Robyn Davidson'ın görüşleri de alınmış. Filmin yönetmeni tarafından belirtildiği üzere, sürekli mekan değişimleriyle ve yüksek sıcaklıkta çalışarak çekimi gerçekleştirilen film, gerçeğe sadık kalacak şekilde yoğun bir çaba sonucunda izleyicilerle buluşacak duruma gelmiş.

Filmin ilk dakikalarından itibaren geniş açıyla verilen doğa çekimleri, büyüleyiciliği ile herkesi etkisi altına alıyor. Geniş ve uzun doğa çekimleri eşliğinde Robyn Davidson'ın yolculuğuna eşlik ettiğimiz süre boyunca biz de Ro-

byn gibi bu yolculuğun nedenini ve anlamını bulmaya çalışıyoruz. Filmde anlatılan ve gerçek olaylara dayanan hikaye, 1977 yılında köpeği Diggity ve dört devesiyle birlikte bu yolculuğa çıkan yirmi yedi yaşındaki Robyn Davidson'ın bu yolculuğu nasıl gerçekleştirdiğini anlatıyor.

Bu yolculuğun gerçekleştirilmesi için sponsor bulmasına yardımcı olan ve yolculuk sırasında Robyn ile iletişimde olan tek kişi, bu yolculuğu belgeleyen ve sonrasında da dergide yayımlayan kişi National Geographic fotoğrafçısı Rick Smolan'dır. Film boyunca bu iki karakterin birbiriyle olan etkileşimlerine tanıklık ediyoruz.

Kararlılığı ve inancıyla, 1700 mili (yaklaşık 2736 km) yürüyerek kateden bu genç kadının zorlayıcı deneyimi, geçmişle birlikte beyazperdeye aktarılmıştır. Bireyin anlam arayışını ve yalnızlığını en yalın ve etkileyici şekilde seyirciye ulaştırmaya çalışan film, aynı zamanda o dönemin kadın-erkek eşitsizliğine de ayna tutmaktadır. Yolculuğu öncesinde Robyn'in diğerleri tarafından anlaşıl-maması, bireyin kendi içindeki çatışma ile diğer bireylerle olan anlaşmazlığının da zorlayıcılığını hatırlatıyor.

Filmde karşılaşılan bir diğer önemli nokta ise, o bölgedeki yerli halkın (Aborjinler) geçmişten bugüne karşılaştıkları zorlukların ve günümüz insanları tarafından nasıl algılandıklarının hatırlatılmasıdır.

İzleyiciye bir biyografi filminden daha fazlasını sunan Çöldeki İzler filmi, iyi oyunculukları ve etkileyici görsel kaynakları ile seyircileri uzun süre etkisinde barakacak çarpıcı bir eserdir. ■

BİR KADININ ÜÇ GÜNÜ

Nilüfer Neslihan Arslan

Jeanne Dielman
23, quai du Commerce
1080 Bruxelles
A film by Chantal Akerman

1975 yılında Belçika'da, 25 yaşında genç bir kadın olan Chantal Akerman'ın yazıp yönettiği 3 saat 21 dakikalık film pek çok kaynakta bir başyapıt olarak değerlendiriliyor. Adından da anlaşılacağı üzere film, Jeanne Dielman isminde dul, oğlu Sylvain Dielman'la Brüksel'de yaşayan bir kadını merkezine yerleştiriyor ve belli bir düzende – bulaşık yıkamak, alışveriş yapmak ve yemek pişirmek gibi – geçen hayatın üç günlük kesitini kadraja alıyor.

Oyuncu Delphine Seyrig tarafından mütahiş bir performansla canlandırılan Jeanne Dielman'ın rutinleşmiş, inanılmaz düzenli ve kendi içinde bir sistematığı olan hayatı ve bu düzenin kırılma noktaları filmin odağında yer alıyor.

Sabah kalkıp oğlunu okula gönderen, ardından evin düzenini sağlayan, temizlik ve yemek yapan ve her öğleden sonra aynı saatte gelen farklı müşterilerini akşam yemeği hazırlığı esnasında gönderen Jeanne için ikinci gün işler farklı ilerliyor. Sabahları okula uğurlarken oğluna verdiği parayı kazandığı bu müşterilerden biriyle ilişkisi normalden daha uzun sürüyor ve akşam yemeği için hazırlamakta olduğu patatesler yanıyor.

Bu olay, Jeanne'in oturduğu tüm o düzenin alt üst olmasındaki ilk adım oluyor. Ne yapacağını şaşırarak, dışarı çıkıp patates almak ve yemeği baştan yapmak zorunda kalan Jeanne için o andan itibaren hiçbir şey eskisi gibi olmuyor. Günlük rutinlerinden birinin yerinden kaymasıyla birlikte kelebek etkisi gibi tüm hayatına yayılan bu farklılıkla ne yapacağını şaşırarak Jeanne, üçüncü gün randevusu esnasında ilk kez yatak odasına giren kamerayla birlikte bizim de şahit olacağımız daha büyük bir dışavurumun ve değişimin temellerini atıyor.

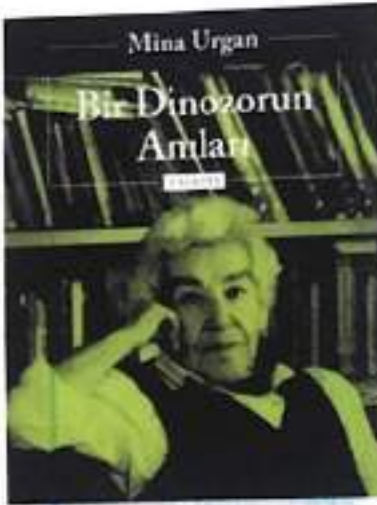
Film belli mekânlarda sabit kamerayla çekilen uzun sahnelerden oluşuyor ve Akerman'ın filmin özneleriyle kurduğu mesafeli ilişki ön plana

çıkıyor. Karakterler her zaman belli bir mesafeden izleniyorken yakın plan çekim filmde hiç yer almıyor. Akerman evin içinde odaları gezerek yaptığı çekimlerde ya da dış çekimlerde kamerayı her zaman sabit tutarak kendisinin de belirttiği gibi röntgencilik yapmaktan ziyade yerini hep belli ederek çekim yapmayı tercih ediyor. Üç saati aşkın bir süre boyunca bir kadının hikâyesini anlatırken, Akerman asla Jeanne'i bir nesneye dönüştürme tuzağına düşmüyor. Dolayısıyla pek çok başka klasik filmde görebileceğimiz kadın vücudunun arzu nesnesine dönüştürülmesi bu film için söz konusu olmuyor.

Aslında herkese hayatın belli bir noktasında tanıdık gelebilecek Jeanne Dielman karakteri, film bittiğinde kuşkusuz izleyenlerin aklından çıkamayacak bir karaktere dönüşüyor. "Jeanne Dielman, 23 Quai du Commerce, 1080 Bruxelles" filminin etkileyici uzun çekimlerinin, az sayıda diyaloglarının ve seyirciyi içine aldığı mekanlarının yanı sıra Akerman'ın nerdeyse gerçek zamanlı hissettirdiği rutin algısıyla ve uzun sohbetlere konu olacak finaliyle şüphesiz hafızalarımıza kazanan bir başyapıt oluyor. ■

BİR DİNOZORUN ANILARI

Dicle Yağmur Özdemir

Bir Dinozorun Anıları' ile 'Bir Dinozorun Gezileri' adlı iki kitapla hayatını, arkadaşlarını ve yaşadığı dönemi samimi bir şekilde okuyucuya sunan Mina Urgan, öncesinde yayımladığı çalışmalarıyla önemli bir yer edinmiş değerli bir yazar ve akademisyendir.

Thomas Moore, D.H. Lawrence, Virginia Woolf ve Shakespeare gibi değerli yazarlar üzerinde yaptığı incelemeleri ile İngiliz edebiyatı alanında yaptığı önemli çalışmaları Türk edebiyatına ve akademisine kazandırmıştır. Kendi eserlerinin yanında değerli kitap çevirileri ve önsözleriyle pek çok okuyucu için, çalışmaları ilgiyle aranan değerli bir çevirmen olmuştur.

2000 yılında seksen beş yaşında hayatını kaybeden yazar, iki anı kitabı aracılığıyla pek çok insana ulaşmış ve değerli bir Türk bilimci olarak hafızalara yerleşmiştir.

Yapı Kredi Yayınlarından çıkan ve 74 kez baskısı yapılan 'Bir Dinozorun Anıları' adlı kitabında belirttiği gibi kişiliğinin gelişiminde annesinin etkisini yadsımadığını pek çok kez dile getiren Mina Urgan, güçlü bir kadın rolünde olan annesinin izinde güçlü ve kendi ayakları üzerinde duran bir kadın olmuştur. Akademik ve edebiyat alanındaki başarılarının yanında insana, sanata ve yaşama değer veren yönünün kolayca anlaşılmasını sağlayan kitabı, döneminin yaşayışına, anlayışına ve insan ilişkilerine dair ışık tutucu bir özelliğe sahiptir. Kitap boyunca karşılaşılan ve Mina

Urgan'ın anılarında ona eşlik eden kişilerin pek çoğu döneminin ve de günümüzün değerli sanatçılarıdır. Sait Faik Abasıyanık, Oktay Rifat, Abidin Dino gibi pek çok yazarın ve sanatçının kitap boyunca karşımıza çıktığı anılarını barındıran, Urgan'ın akıcı ve samimi üslubuyla okuyucuyu kendine bağlayan kitabı, okuyucular tarafından kısa sürede fark edilmiş ve kitabı uzun süre çok okunanlar listesinde kalmıştır.

Bu yılın başında yaşamını yitiren değerli arkeolog Halet Çambel'e kitabında yer veren yazar, sporda ve bilimde yer alan Türk kadını kendi anılarıyla okuyucuya ulaştırmıştır. Kadına yüklenen sorumlulukları ve görevleri, nasıl yorumladığını ve değiştirdiğini kitap boyunca karşılaştığımız hayata karşı seçimleriyle ve davranışlarıyla bize anlatırken aynı zamanda anlatımında toplumsal eşitsizliğe de vurgular yapan Urgan, kendi düşüncelerini ve inanışlarını kitap boyunca samimi bir şekilde dile getirmiştir.

Ülkemizde bir birey olarak var olduğunu dile getirebilen, pek çok alanda değerli çalışmalar yapan, çoğunlukla ne kadar benzer ya da farklı olsun, inançlarını ve düşüncelerini özgürce dile getirebilen, gelişime ve değişime açık kadın bireylerin varlığına ve bilinirliğine katkıda bulunan daha çok kaynağa ihtiyacımız vardır. Mina Urgan'ın bu kitabı da gelecek nesiller için geçmişe ışık tutan değerli bir kaynak olarak Türk edebiyatında yerini almıştır. ■

Joan Miró

Kadınlar, Kuşlar, Yıldızlar

Resim Sergisi

Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi (SSM), Barcelona doğumlu Katalan ressam ve heykeltıraş Joan Miró'nun eserlerinden oluşan kapsamlı bir sergiye ev sahipliği yapıyor. 20. yüzyılda çığır açtığı düşünülen ve çok yönlülüğüyle bilinen sanatçı Joan Miró'nun olgunluk dönemi eserlerinin yer aldığı "Kadınlar, Kuşlar, Yıldızlar" Sergisi 23 Eylül 2014-1 Şubat 2015 tarihleri arasında ziyaret edilebilecek.

Sergide, Akdeniz coğrafyası ve insanıma dair gözlemlerinden ilham alan Miro'nun resimlerinin yanı sıra baskı, heykel ve seramikler de yer alıyor.

Heykellerinin arasında Steven Spielberg'in E.T.'sine esin kaynağı olduğu düşünülen "Personage" oldukça ilgi çekiyor. Sergide, yağlı boya, akrilik tablolar, taşbaskı ve aside yedirme baskılar da dahil olmak üzere 125 eser yer alıyor. Bunların yanı sıra, sanatçıya ait kişisel eşyalar dünyada ilk defa Sakıp Sabancı Müzesi'nde sergileniyor. ■

İSTANBUL KADIN MÜZESİ (İKM)

Sebahat Duran Karahan

Bir müze düşünün, her dönemdeki ve her kültür grubundaki kadın üzerine söyleyecek sözü olan, geniş bir tarih yelpazesine sahip olup aynı yapımadan her türlü kadın sesini kucaklayan, yaşayan bir oluşum...

Henüz fiziki bir mekân olmayan, internet üzerinden hizmet veren müze, Türkiye'nin ilk, dünyanın ise üçüncü, "Kent kadın müzesi" olma özelliği taşımaktadır.

İstanbul Kadın Müzesi (İKM), 1930'dan itibaren resmî olarak kullanılan adıyla İstanbul'un sanat ve kültür yaşamında bir "ilk" gerçekleştirmiş kadınların biyografilerine odaklı çalışıyor.

Kadın belleği oluşturma konu-

sunda çalışan, sanata ve kültürel etkinliklere önem veren İstanbul Kadın Müzesi sürekli ve geçici sergileri ve interaktif sergileme yöntemlerini hayata geçiriyor. Sosyal sorumluluk projeleriyle kendini yenileyen ve gelişen tarihle birlikte hep dinamik kalan bir yapıya sahip.

İstanbul Kadın Müzesi Türkiye'de kadınların üniversiteye giriş hakkını elde etmelerinin 100. Yılı, İstanbul Kadın Müzesi'nin "Kadın Kültür Mirası" Etkinlikleri konsepti bağlamında bir sergi ile kutluyor. Serginin adı, Kadınların Üniversitede 100 Yılı - İnas Darülfünunu / Kadın Üniversitesi 1914 - 1919.

7 Kasım-21 Aralık 2014 tarihleri arasındaki sergi, kadınların üniversiteye başlamalarının öyküsüne, Kadınlar Dünyası der-

gisinin oynadığı rol, dergide dile getirilen yüksek eğitim talepleri, kadınların yüksek eğitim hakkını elde etmek için denedikleri yöntemler, yüksek eğitime giden yolda kadınların ittifak ortakları ve kadınların kadın üniversitesi deneyimi gibi örneklerle bakıyor.

Sergide aynı zamanda kadınların yüksek öğrenim hakkını kazanmalarının 100. yılında, üniversitede toplumsal cinsiyet eşitliğine ve çeşitliliğe hangi alanlarda ve ne kadar yaklaşıldığı konusunda düşünmek öneriliyor.

İstanbul Kadın Kültür Vakfı (İKKV) eksikliğini duyduğu, önemine değer verdiği ve gelecek nesiller için anlamlı bir armağan olarak gördüğü, İstanbul Kadın Müzesi'ni gerçekleştirmek amacıyla 8 Mart 2011 tarihinde kuruldu. ■

<http://www.istanbulkadınmuzesi.org/tr>

KADIN ESERLERİ KÜTÜPHANESİ

Sebahat Duran Karahan

"Belge yoksa tarih de yok" düşüncesiyle yola çıkan 5 kadının 1989 yılında kurdukları 'Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı' ile hayata geçen Türkiye'nin ilk kadın konulu kütüphanesi 25 yılını geride bıraktığı bu günlerde binlerce kitap, belge ve koleksiyona ev sahipliği yapıyor.

Kütüphane ve arşivin kuruluş amacı Vakıf senesinde şöyle belirtilmiş: *"Kadınların geçmişini iyi tanımak, bu bilgileri bugünün araştırmacılarına derli toplu bir şekilde sunmak ve bugünün yazılı belgelerini de gelecek nesiller için saklamaktır"*.

Kadın belleği oluşturma yolunda çalışan kütüphaneye özel ve günlük yaşam belgelerine ayrı bir önem vermektedir. Şahısların ve kurumların bağışlamış oldukları özel koleksiyonların yanı sıra, geçmişe uzanan gazete kütüphaneleri, dergiler, tezler ve arşiv değeri olan belgelerle geçmişe uzanmaktadır. Kütüphane kadınlar konusunda araştırma yapmak isteyen tüm araştırmacılara hafta içi her gün Haliç Fener'deki binasında hizmet vermektedir. ■

<http://www.kadineserleri.org/>

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KADIN DERGİLERİ

İlk sayımızda ülkemizde geçmişten bugüne çıkan, kadın dergilerine göz atmak istedik. Bu konuda en kapsamlı çalışmanın Kadın Dergileri Bibliyografyası (1993) olduğunu görüyoruz. Bunun yanı sıra, Pınarcı (1999)'dan da yararlanılarak oluşturduğumuz ülkemiz coğrafyasında yayımlanan dergi isimlerini, çıkarıldığı yılları ve dergi kapaklarından bir seçkiyi ilginize sunuyoruz.

Demet

Petek, 1845	Hanım, 1921	Familiya, 1949
Gitar, 1862	Ev Hocası, 1923	Dişi Kus, 1949
Muhadderat, 1868	Süs, 1924	Resimli Roman, 1951-1952
Terakki, 1869-1870	Çalkuşu, 1923-1926	Resimli Hayat, 1952
Ayine, 1874-1876	Yıldız, 1924	Yelpaze, 1953
Vakit Yahut Mürebbi-i Muhadderat, 1875	Firuze, 1924	Sizin İçin, 1960-1970
Malumat, 1894	Asar-ı Nisvan, 1925	Elele, 1960-1970
Aile, 1880	Kadın Yolu, 1925	Hafta Sonu, 1960-1970
İnsaniyet, 1882-1883	Kadın Yazıları, 1926	Haftanın sesi, 1960-1970
Hanımlar, 1882-1883	Yeni Kitap, 1927	Kadınca Örgü, 1960-1970
Şüküfezar, 1883-1884	Hanımlar Alemi, 1929	Genç Kadın, 1960-1970
Mürüvvet, 1885-1886	Elisi, 1930	Kadın Dünyası, 1960-1970
Parça Bohçası, 1889	El Emekleri, 1931	Ev Kadını, 1960-1970
Hanımlara Mahsus Malumat, 1894-1896	Aile Dostu, 1931	Demokrat Kadın, 1970
Hanımlara Mahsus Gazete, 1893-1908	Salon, 1934	Kadınların Sesi, 1975
Alem-i Nisvan, 1906	Cumhuriyet Kadın Dergisi, 1934	Kadınca, 1978
Mahasın, 1908	Moda Albümü, 1936	Feminist, 1987-1990
Demet, 1908	Model Dergisi, 1937	Kaktüs, 1988-1990
Kadın, 1908-1910	Ev İş Dergisi, 1937	Pazartesi, 1995-2007
Musavver Kadın, 1911	Okul Kızı, 1937	Ailem ve Ben, 2000'ler
Kadınlar Dünyası, 1913-1921	Ana, 1938	Anne ve Bebek, 2000'ler
Hanımlar Alemi, 1913-1918	Sesimiz, 1940	Bebeğim ve Biz, 2000'ler
Erkekler Dünyası, 1913	Kadın Dünyası, 1940	Burda, 2000'ler
Kadınlar Alemi, 1914-1915	Kadınlar Alemi, 1940	Elele, 2000'ler
Seyyâle, 1914	Ev-Kadın, 1943	Estetica, 2000'ler
Siyânet, 1914	Asrın Kadını, 1944	Female, 2000'ler
Kadınlık, 1915-1916	Türk Kadını, 1944	Cosmopolitan, 2000'ler
Kadınlık Hayatı, 1915	Ev Kadını, 1945	Seninle, 2000'ler
Bilgi Yurdu İşığı, 1916	Aile, 1947	Modamag, 2000'ler
Genç Kadın, 1918-1919	Hanımeli, 1947	Şebnem, 2000'ler
Türk Kadını, 1918	Yeni Moda, 1948	Semerkand Aile, 2000'ler
İnci, 1919-1923	Yeni Hollywood Magazin, 1948	Elle, 2000'ler
Kadınlar Saitanabı, 1920	Hanımeli, 1948	Amargi, 2006
Diyane, 1920	Büyük Moda Mecmuası, 1949	Mimoza, 2014

Kaynaklar:

- Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı, Kadın Dergileri Bibliyografyası (1869-1927), Metis Yayınları, 1993.
- Pınarcı, G.A., Kadın Dergileri, Atılım Üniversitesi E-Bülteni, Sayı 29, Yıl 8. <http://e-bulteni.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-03/okuma.html>

Muhadderat

Şüküfezâr

Kadınlar Dünyası

Mehasin

Pazartesi

Fe Dergi: Feminist Eleştiri

Kadın/Women

Kadın Çalışmaları

Tabloda verilen kadın dergilerine ek olarak ülkemizde Kadın Araştırmaları Dergileri mevcuttur. Bunlar kadın çalışmaları alanında çıkarılan kadın ve toplumsal cinsiyet alanlarında farklı disiplinlerden ve disiplinler arası çalışmalara yer veren bilimsel, hakemli, dergilerdir. Bunlardan bazıları aşağıda yer almaktadır:

Kadın/ Women 2000 Kadın Araştırmaları Dergisi: Doğu Akdeniz Üniversitesi Kadın Araştırmaları ve Eğitimi Merkezi'nin (DAÜ-KAEM) yayın organı olup, Merkez'in amaçları doğrultusunda kadın ve toplumsal cinsiyet alanında disiplinler arası çalışmalara yer veren bilimsel, hakemli, iki dilli (Türkçe ve İngilizce) bir dergidir.

KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi: KADEM, toplumsal cinsiyet, fırsat eşitliği, cinsiyet adaleti, eşitlik, feminizm, aile gibi kadın çalışmalarının alanının ele aldığı kavramlarla

birlikte, hukuk, siyaset bilimi, ekonomi, kültür, sanat, antropoloji, sosyoloji, psikoloji, iletişim gibi sosyal bilimlerin çeşitli alanlarından farklı bakış açıları geliştirerek disiplinler arası nitelikli bilimsel makalelere yer veren ulusal hakemli KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi'ni yayınlamaktadır.

İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi: İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Kadın Araştırmaları Dergisi hakemli bir dergidir, yılda iki defa yayınlanmaktadır. Kadın Araştırmaları Dergisi kadın araştırmaları/çalışmaları, toplumsal cinsiyet çalışmaları alanına katkı yapmayı amaçlamaktadır. Bu alanlarda çalışmalar yapan bilim dallarına açıktır. Kadın Araştırmaları Dergisi Türkçe ve İngilizce makaleler yayınlamaktadır. Ayrıca kitap tanıtımı, konferans, kongre ve sempozyumlarda sunulan bildiriler dergide yer almaktadır.

Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Dergisi: Anka Kadın Araştırmaları Merkezi yayını olup, toplumsal cinsiyet ve kadına ilişkin gerçekliğin bilgisini, disiplinlerarası bir yaklaşımla keşfetmeyi amaçlayan, doğrudan ve dolaylı her konuda makaleler yayımlayarak düşünce üretme ihtiyacı içinde olan bir yayın organıdır.

Kadın Çalışmaları Dergisi: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kadın Koordinasyon Merkezi'nin çıkarmış olduğu hakemli bir dergidir.

Fe Dergi: Feminist eleştiri: Ankara Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (KA-SAUM) tarafından çıkarılan dergi kadınlarla ilgili araştırmaların yer aldığı hakemli bir dergidir. 9. sayısından itibaren Gender Watch Index'ine dahil olmuştur. ■

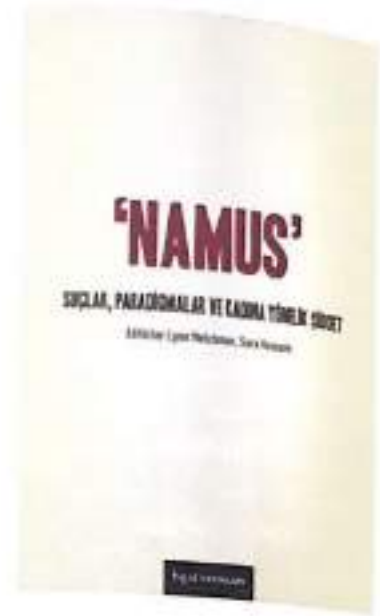
NAMUS

Suçlar, Paradigmalar ve Kadına Yönelik Şiddet

Editörler: Lynn Welchman & Sara Hossain
Çeviri: Ayten Sönmez, Canan Tanır, Merve Tabur, Sinem Şekerecan

BGST Yayınları, Ekim 2014
Kategori: Siyaset / Toplumsal Cinsiyet

2014 yılının en son çıkan kitaplarından biri olan Lynn Welchman ve Sara Hossain'ın yayına hazırladıkları "Namus: Suçlar, Paradigmalar ve Kadına Yönelik Şiddet", farklı coğrafyalarda çalışan kişi ve kurumların mücadele ve deneyimlerinden doğan bir derleme. Kitap, eyleme dönük ortak bir araştırma projesinin ürünü ve 'namus suçları'na karşı mücadele stratejileri geliştirmeyi kolaylaştıran bilgilerin haritasını çıkarmayı ve yaymayı hedefliyor. Avrupa, Amerika ve Asya'ya uzanan geniş bir coğrafyada 'namus suçları', bu suçları ortaya çıkaran dinamikler ve suçlarla mücadelede yürütülen çalışmalar ele alınıyor.

TANPINAR'DA KADIN

Bursa Osmangazi Belediyesi Yayınları

Bursa Osmangazi Belediyesi tarafından her yıl düzenlenen Ahmet Hamdi Tanpınar Edebiyat Yarışması'nın araştırma-inceleme dalında gerçekleştirilen son etkinliğinde, "Tanpınar'da Kadın" teması üzerine yarışmada dereceye giren ve beğenilen makalelerin yayımlandığı kitap edebiyatseverlerin beğenisine sunulmuş. Yarışmanın konusu ile, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın gözüyle aklında Türkiye'de kadının varoluş hikayesinin ortaya konması amaçlanmıştır.

Okurlar, Tanpınar'ın eserlerindeki kadın kahramanların aşk ve evlilik eksenindeki incelemeleri ve farklı yazarların yorumlarıyla son derece ilgi çekici bir kitabın varlığını hissedecekler.

IEEE ÖĞRENCİ KOLU WOMEN IN ENGINEERING KOMİTESİ

IEEE Nedir ?

IEEE, dünyanın en büyük teknik profesyonel topluluğudur. İnsanın yararına ilerleyen yenilik ve teknolojik mükemmelliğe adanmış bir dernektir. IEEE, bu büyük yapıyla dünyayı 10 farklı bölgeye ayırmıştır. IEEE Türkiye, "Region 8" isimli sekizinci bölgede bulunur. İTÜ'nün başta Elektrik, Elektronik, İTÜ IEEE Kontrol, Haberleşme, Bilgisayar ve Matematik Mühendisliği alanlarından olmak üzere 200'den fazla üyesiyle İTÜ'nün en aktif öğrenci kulübüdür.

Biz Kimiz?

İTÜ IEEE - Women In Engineering (WIE) dünya çapındaki kadın mühendis ve bilim insanlarını destekleyen en büyük uluslararası organizasyondur.

İTÜ IEEE öğrenci topluluğu altında Women in Engineering (WIE) komitesini barındırır. 2011 yılında kurulan komitemizin amacı özellik-

le üniversitelerin mühendislikte ve bilimin diğer dallarında okuyan kadınların kariyer ve kişisel gelişimine katkıda bulunmaktır.

Misyonumuz:

Mühendislik ve bilim alanında kariyer yapmayı hedefleyen kadınları cesaretlendirmek, kadınların üniversite yıllarından itibaren iş hayatına yönelik tecrübeler kazanmasına yardımcı olmak ve kadınları liderlikte ve kariyer gelişiminde desteklemek, kadınların kariyerlerindeki problemlerini azaltmak ve bu problemlere karşı önceden bilgili hale getirmek,

WIE üyeliğini teşvik etmek ve iletişimi güçlendirmek için kendi alanlarında başarılı olan insanların o alana ilgi duyan insanlarla tanışmalarını sağlamak amacıyla seminerler, çalıştaylar, paneller düzenlemek.

Dünden Yarına Dünya (DYD)

Dünden Yarına Dünya, 6-7 Nisan

2015 tarihlerinde üçüncüsü düzenlenecek olan Türkiye çapında resmi bir WIE organizasyonudur. Bu sene teması, "Bugünün Y'si" olan bu etkinlik Türkiye'deki IEEE üyesi öğrencilerin katılımıyla beraber konuya ilgi duyan her kitleye açık olacaktır.

DYD'15 etkinliği dâhilinde, aynı zamanda etkinlik alanında da sergilenen "Kadının Değişmeyen Yüzü" temalı bir fotoğraf yarışması düzenlenecektir.

DYD'15; "Bugünün Y'si" temasıyla, Y jenerasyonunun X jenerasyonundan farkına değinileceği ve bu farkın ekonomiye ve firma yaşantısına etkilerinin değerlendirileceği bir etkinlik olacaktır. Oturumlar dünyanın, Türkiye'nin ve firmaların geleceğe nasıl hazırlandığı içerikli olacaktır. ■

İletişim Adresleri:
<https://twitter.com/ituieee/wie>,
<http://dyd.ituieee.com>

ULUSAL ÜNİVERSİTE KADIN ARAŞTIRMALARI MERKEZLERİ KONGRESİ

İlk olarak 24-25 Nisan 2014 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi Kadın Hakları ve Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ile Ege Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından düzenlenen "I. Ulusal Üniversite Kadın Araştırma Merkezleri Kongresi", Türkiye'deki çeşitli üniversitelerden akademisyenlerin katılımıyla Kuşadası'nda gerçekleştirildi.

Kongreye Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinden katılan akademisyenler ve kadın merkezi çalışanları kadın hakları ve kadına şiddetin önlenmesi için ortak projeler ve çalışmalar yürütmek için görüş alışverişinde bulundu.

Açılışa Dokuz Eylül Üniversitesi

Rektörü Prof. Dr. Mehmet Füzün, Ege Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Yeşim Saygılı, Devlet Eski Bakanı İşıl Saygın, DEKAUM Müdürü Prof. Dr. Tülay Özerman, EKAUM Müdürü Prof. Dr. Konca Yumlu, ODTÜ Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Yıldız Ecevit, Ankara Üniversitesi KASAUM Müdürü Prof. Dr. Serpil Sancaktar, İstanbul Üniversitesi KASAUM Müdürü Doç. Dr. Sevgi Uçan Çubukçu, İTÜ BMT-KAUM Müdürü Prof. Dr. Fatma Arslan ve Müdür Yardımcısı Prof. Dr. Nilgün Okay ile çok sayıda kadın merkezi çalışanı katıldı.

Toplantıda, merkezler arasında bir iletişim ağı kurulması, ulusal kongrenin her yıl bir üniversite sahipliğinde yapılması, kadın

çalışmaları merkezlerinin her üniversitede taciz ve cinsel saldırı ile mücadele etmesi ve bir yönerge hazırlaması kararı alındı.

Konferansla ilgili bilgi veren Prof. Dr. Konca Yumlu, kongre ile Türkiye'de kadın sorunları araştırma ve uygulamaları alanında çalışan tüm merkezleri bir araya getirmeyi, sorunları tartışıp deneyimleri paylaşmayı, ortak projeler üretmeyi ve koordinasyon ağı kurmayı planladıklarını söyledi.

Kongrenin ikincisi Anadolu Üniversitesi Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Kadın Araştırmaları ve Uygulama Merkezi'nin işbirliği ile 24-25 Nisan 2015 tarihinde Eskişehir'de gerçekleştirilecek. ■

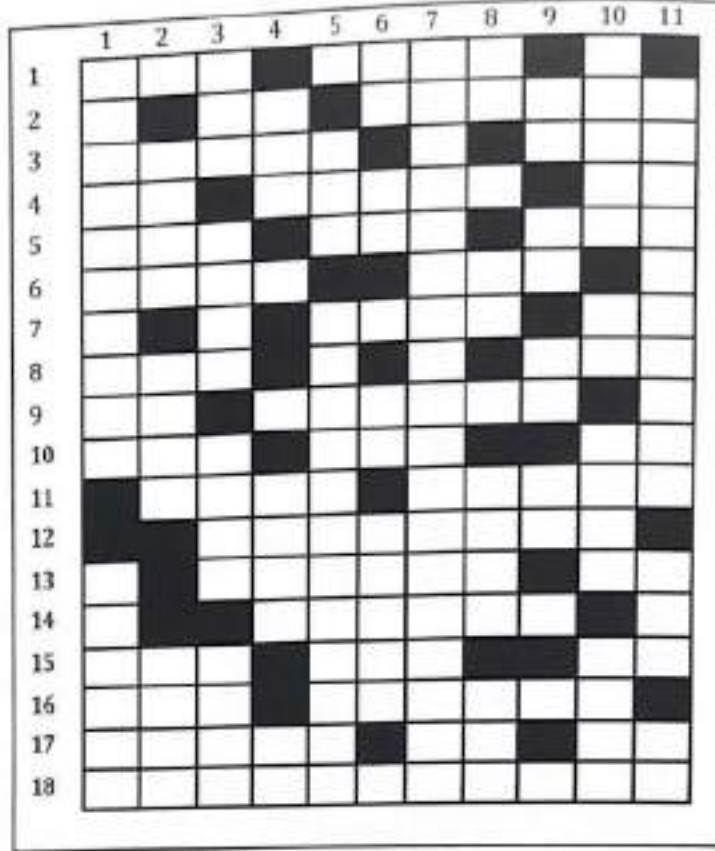
I. ULUSAL KADIN ARAŞTIRMA MERKEZLERİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

24-25 Nisan tarihlerinde Kuşadası Pine Bay'de düzenlenen **I. ULUSAL KADIN ARAŞTIRMA MERKEZLERİ KONGRESİ**'nde Merkez müdür/temsilcileri ve Kadın Çalışmaları Anabilimdalı başkan/temsilcilerinin katılımı ile hazırladığımız ortak bildiriye, üniversitelerin ve ilgili kamuoyunun dikkatine sunuyoruz:

- Tüm üniversitelerde Kadın Araştırma Merkezlerinin kurulmasının teşvik edilmesi.
- Kadın Araştırma Merkezlerinin ve Anabilim dallarının çalışmalarını yürütebilmeleri için gerekli fiziki şartların sağlanması ve personel ihtiyaçlarının karşılanması.
- Kadın Araştırmaları Merkezleri (KAM) ve Kadın Çalışmaları Anabilim dallarının kurumsal e-mail adresleri kullanılarak oluşturulacak ortak bir ağ ile üniversitelerdeki kadın konulu faaliyet ve çalışmaların duyurulması ve paylaşılması.
- Üniversitelerde toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik ortak faaliyetlerin gerçekleştirilmesi.
- Kadın ve toplumsal cinsiyet konularında yapılmış çalışmalarını içeren ortak elektronik arşiv oluşturulması (Makaleler, tezler, kitaplar, afişler vs...)
- Üniversitelerin cinsel taciz ve ayrımcılığı önlemeye ilişkin olarak hazırladıkları yönergelerin incelenmesiyle oluşturulacak ortak bir yönerge önerisinin, tüm devlet ve vakıf üniversiteleri ile paylaşılması, disiplin yönetmeliklerinde gerekli değişikliklerin yapılması.
- Kadın Araştırma Merkezlerinin hazırladıkları yönergelerin yaygınlaştırılması.
- Tüm merkezlerin katkı koyacağı geniş çaplı ulusal ve uluslararası ortak projeler ve araştırmalar yapılması.
- Merkezler, STK'lar ve kamu kurum ve kuruluşları ile yapılacak işbirliklerinin ve bunlardan doğacak ortak çalışmaların artırılması.
- Ulusal ve uluslararası konuşmacıların davet edilmeleri konusunda merkezler arası işbirliği yapılması.
- Üniversite yönetimlerine akademik ve idari yönetim kademelerinde kadın temalinin çözümlenmesinin önerilmesi.
- Üniversitelerde toplumsal cinsiyet derslerinin tüm bölümlerin müfredatlarına seçmeli ders olarak konulması.
- Kadın Araştırma Merkezleri Kongresinin her yıl farklı bir üniversitede düzenlenmesi.

NOT: İki Dokuz Eylül Üniversitesi ve Ege Üniversitesi Kadın Araştırma Merkezleri DEKAUM ve EKAM tarafından 24-25 Nisan 2014 tarihlerinde Kuşadası Pine Bay'de gerçekleştirilen toplantının ikincisini, Eskişehir Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Osmangazi Üniversitelerinin Kadın Araştırma Merkezleri AKAUM ve EKSAUM tarafından yapılması kararlaştırılmıştır.

SOLDAN SAĞA

1. Saç şekillendirme işlemi - İspanyolcada yaşa ifadesi - Potasyumun simgesi.
2. Fasula - Koku.
3. Erkeklerin de kullandığı bir isim - mola.
4. Bir nota - Ön ismi "Meral" olan bir oyuncu - Erkek.
5. Kıvılcım - Kadın - Bir sayı.
6. Islak olmayan - Eksik olmayan.
7. Bir oyun - Bir uyruk.
8. Olgunlaşmamış - Zehir.
9. LS - Evlilik sembolü.
10. İnce dantele - Bina bölümü - Hayvan sesi.
11. Elbise taşıyıcısı - Çanakkale'nin bir ilçesi.
12. Kalıtımla geçen deri rengi.
13. Buğdayla yapılan bir yemek
14. Az rastlanan bir kadın ismi.
15. Üçlü bir müzik grubunun kısaltılmış hali ördek sesi - Utanma.
16. Kişilik belirten bir ifade - Çikolata kek gibi tatlılarda kullanılan iç malzemesi.
17. Gezip dolaşan - ayrıca kelimesi - Nikelin simgesi.
18. Hattutuş'un bulunduğu Boğazköy ve Ergani Çayönü Höyüğü kazılarını gerçekleştiren ve Ocak ayında kaybettiğimiz kadın Arkeolog.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. "Yaşamın Yaşam" isimli natürmortun sahibi, 20. yüzyıl popüler kültür ikonu haline gelen Meksikalı kadın ressam - Yırtıcı bir hayvan.
2. Cevabın kaynağı - bir kıta - Bakladan yapılan bir yemek.
3. Tanınma - bir maden ismi- gülmeyen yüz - 70'li yıllarda sevilen bir kadın şarkıcının soyadı.
4. Dans eden - Yüz ve el için kullanılan bir malzeme - Bir nota.
5. Bir çalışmanın çıktısı - Türkiye'de uçakla uçan ilk kadın.
6. Dikiş malzemesi - Bir nota - Evet anlamında bir sözcük - Susma.
7. Uzaya çıkan Rus kökenli ilk kadın kozmonot.
8. Utanma - Tok olmayan - Zihnin öğrenme ve durumlara uyabilme yeteneği- Kötü bakma.
9. Bir nota - Sinyal - İskambilde bir kağıt - Doğal hayvan barınağı.
10. Süpürge'nin yoldaşı - Thoryumun simgesi -Mitolojide bir hayvan - Çocuğu olan.
11. Fizik ve kimya dalında Nobel alan ilk ve tek bilimci - Belirli bir rotada seyahat- Vilayet.

Dergimizin 1. sayısındaki bulmacayı doğru yanıtlayacak okurlarımız arasından belirleyeceğimiz üç kişi Marie Curie isimli kitabı kazanacak. Cözümlerinizin değerlendirilmeye alınabilmesi için en geç 1 Mayıs 2015 tarihine kadar e-posta veya faks ile adresimize ulaşmanız gerekiyor. Kolay gelsin.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
BİLİM, MÜHENDİSLİK VE TEKNOLOJİDE
KADIN ARAŞTIRMALARI VE UYGULAMA MERKEZİ DERGİSİ

MİMOZA

İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi E-322, 34469 Maslak, İstanbul
Tel: 212 - 285 71 24 Faks: 212 - 285 60 80
kaum@itu.edu.tr